

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 137.

NORGES BERGVERKSDRIFT

1929.

(Opgaver over bergverksdriften på Svalbard for året 1928.)

*(Statistique des mines et usines en Norvège en 1929;
données de Svalbard pour l'année 1928.)*

UTGITT AV
DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1930.

Pris: Kr. 1.25.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Trykt 1928:

- Nr. 48. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 januar 1928. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er janvier 1928.*)
- 49. Det civile veterinærvesen 1925. (*Service vétérinaire civil.*)
- 50. Sinnssykeasylenes virksomhet 1926. (*Hospices d'aliénés.*)
- 51. Lønninger 1927. (*Gages et salaires.*)
- 52. Den private forsikringsvirksomhet i Norge 1913—1925. (*Assurances privées en Norvège pendant les années 1913—1925.*)
- 53. Forsikringsselskaper 1926. (*Sociétés d'assurances.*)
- 54. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1928/29. (*Finances de l'État.*)
- 55. Norges jernbaner 1926/27. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 56. Forsømte barn 1925 og 1926. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 57. Norges industri 1926. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 58. Meieribruket i Norge i 1926. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1926.*)
- 59. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1925. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 60. Sjømannsforsikringen 1925. Fiskeriforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 61. Norges postvesen 1927. (*Statistique postale.*)
- 62. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 63. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1927—28. (*Salaires des ouvriers agricoles 1927—1928.*)
- 64. Det civile veterinærvesen 1926. (*Service vétérinaire civil.*)
- 65. Norges telegrafvesen 1926—27. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 66. Skolevesenets tilstand 1925—26. (*Instruction publique.*)
- 67. Fattigvesenet 1925. (*Assistance publique.*)
- 68. Norges kommunale finanser 1925/26. (*Finances des communes.*)
- 69. Stortingsvalget 1927. (*Élections en 1927 pour le «Storting».*)
- 70. Folkemengdens bevegelse 1926. (*Mouvement de la population.*)
- 71. Alkoholstatistikk 1926—1927. (*Statistique de l'alcool.*)
- 72. Norges fiskerier 1926. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 73. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1927. (*Conventions collectives et conflits du travail en 1927.*)
- 74. Norges skibsfart 1927. (*Navigation.*)
- 75. Norges handel 1927. (*Commerce.*)
- 76. Private aktiebanker 1927. (*Banques privées par actions.*)
- 77. Landbruksareal og husdyrhold 1928. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1928. Recensement représentatif.*)
- 78. Norges bergverksdrift 1927. (*Mines et usines.*)
- 79. Pantegjelden i Norge ved utgangen av 1912 og 1926. (*Dette hypothécaire en Norvège à la fin des années 1912 et 1926.*)
- 80. Sykeforsikringen 1927. (*Assurance-maladie.*)
- 81. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1926. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 82. Norges sparebanker 1927. (*Caisses d'épargne.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 137.

NORGES BERGVERKSDRIFT

1929.

(Opgaver over bergverksdriften på Svalbard for året 1928.)

*(Statistique des mines et usines en Norvège en 1929;
données de Svalbard pour l'année 1928.)*

UTGITT AV
DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1930.

For årene 1883—1889 se Norges Offisielle Statistikk, rekke		III.
— " — 1889—1903	— " —	" IV.
— " — 1904—1911	— " —	" V.
— " — 1912—1917	— " —	" VI.
— " — 1918—1924	— " —	" VII.
For året 1925	— " —	" VIII, nr. 3.
— " — 1926	— " —	" VIII, „ 35.
— " — 1927	— " —	" VIII, „ 78.
— " — 1928	— " —	" VIII, „ 105.

Innhold.

	Side
<i>Innledning</i>	1— 4
Oversikt over bergverksdriften på Svalbard i 1928	3
<i>Bilag. Grubedrift og metallproduksjon 1913—1929</i>	5— 8
<i>Tabeller 1929</i>	9—15
Tabell 1. Oversikt over malmutvinningen i 1929.	9
— 2. Gjennomsnittlig antall arbeidere og funksjonærer samt utbetalte lønninger ved malmutvinningen i 1929	9
— 3. Forbruk av brensel og hjelpestoff ved malmutvinningen i 1929	9
— 4. Fylkesvis oversikt over malmutvinningen i 1929	10
— 5. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen i 1929	11
— 6. Metallproduksjonen 1929	13
— 7. Antall arbeidere i året 1929 ved utgangen av hver måned	15
<i>Bergmestrenes beretninger om bergverksdriften i året 1929</i>	16—40
Østlandske bergdistrikt	16
Vestlandske —	18
Trondhjemske —	27
Nordlandske —	31
Finnmark —	35
Svalbard i året 1928.	38
Register til bergmestrenes beretninger	41

Table des matières.

	Pages
<i>Introduction</i>	1— 4
Statistique des mines et usines de Svalbard 1928. Aperçu	3
<i>Appendice. L'industrie minière et la production des métaux 1913—1929</i>	5— 8
<i>Tableaux pour 1929</i>	9—15
Tableau n° 1. Aperçu général de l'industrie minière pour l'année 1929	9
— „ 2. Nombre et salaires des ouvriers et fonctionnaires dans l'industrie minière 1929.	9
— „ 3. Consommation des combustibles et de la matière auxiliaire 1929	9
— „ 4. L'industrie minière par préfectures 1929	10
— „ 5. Données détaillées sur l'industrie minière 1929.	11
— „ 6. La production des métaux 1929	13
— „ 7. Nombre des ouvriers en 1929 à la fin de chaque mois.	15
<i>Rapports des inspecteurs des mines pour l'année 1929 (rapport de l'inspecteur de Svalbard pour l'année 1928)</i>	16—40

Innledning.

„Norges bergverksdrift“ 1929 inneholder statistikk over malmutvinningen og metallproduksjonen, beretninger fra bergmestrene og endel statistiske oppgaver over bergverksdriften på Svalbard foruten bergmester H. Merckolls beretning om denne for 1928.

Opgavene omfatter bare bergverk som har vært i drift i 1929 eller hvor der er gjort forberedelser til senere drift. Verk hvor der bare har vært vakthold er ikke tatt med. Nærmere opplysninger om disse finner man i bergmestrenes beretninger.

I statistikken for 1929 har man ikke tatt med Østlandske Stenexport A/S, som vesentlig fremstiller talk; denne bedrift har sin naturlige plass i stenindustrien i den almindelige industrielle produksjonsstatistikk. Bergverksstatistikken omfatter derfor nu bare de gruber hvor der brytes malmer.

Foruten de vanlige oppgaver har man i år også fått endel nye oppgaver, nemlig over anvendte hjelpestoff (sprengstoff, olje o. s. v.), innkjøpt verktøi, materialer til reparasjon av bygninger og maskiner, betalt for brukt elektrisk kraft, aktiekapital og forsikringsverdier. Derved har man fått de samme oppgaver som den nye årlige produksjonsstatistikk gir for industrien. Denne statistikk skal også omfatte bergverksindustrien; men inntil videre vil man også trykke bergverksstatistikken særskilt sammen med bergmestrenes beretninger. Av de nye oppgaver har man bare tatt med oppgavene over hjelpestoff; de andre nye oppgaver vil bli trykt i den almindelige produksjonsstatistikk for industrien.

Som nevnt omfatter denne statistikk også metallfremstillingen, til tross for at denne bare i mindre utstrekning bygger på norsk råstoff og således i få tilfelle er knyttet til grubedriften. Av metallene blir således bare sølv, kobber og nikkel-kobbermatte fremstillet i hytte ved grubene. Fremstillingen av aluminium er bygget på utenlandsk råstoff; produksjonen av ferrolegeringer og sink bygger også vesentlig på innført råstoff. Til jern- og stålproduksjonen brukes både norsk og innført malm foruten en del skrap- og avfallsjern. Den metallurgiske industris størrelse og vekst skyldes således ikke rikelig tilgang på råstoff innen landet, men de gode vilkår for elektrisk kraftforsyning.

I det følgende blir malmutvinningen og metallproduksjonen behandlet hver for sig.

Malmutvinningen.

Produksjonsverdien ved malmutvinningen var i 1929 34.1 mill. kr. Herav falt 27.3 mill. kr. eller 80 pct. på jernmalm og svovelkis, som således spiller den overveiende rolle i norsk bergverksdrift.

Følgende oversikt viser at utvinningen av de viktigste malmer, særlig kobbermalm og jernmalm, er øket sterkt i 1928 og 1929.

	1927.		1928.		1929.	
	Mengde. Tonn.	Verdi 1000 kr.	Mengde. Tonn.	Verdi. 1000 kr.	Mengde. Tonn.	Verdi. 1000 kr.
Sølv	14 422	460	14 267	517	13 922	345
Kobbermalm	2 524	133	15 285	1 466	28 569	4 814
Svovelkis, også kobber- holdig	617 044	12 975	738 535	15 840	739 597	16 556
Nikkelmalm	7 612	137	21 246	605	23 473	463
Jernmalm	479 334	6 574	662 708	9 373	746 112	10 748
Sinkmalm og blyerts	333	15	100	3	3 669	47
Titanmalm	5 733	172	7 948	232	7 923	238
Rutil	45	54	69	69	43	51
Magnesitt	1 090	17	932	15	1 028	144
Molybdenglans	155	510	216	713	228	706
I alt	-	21 047	-	28 833	-	34 111

(For sammenligningens skyld har man holdt talk utenfor også i 1927 og 1928. — Man gjør oppmerksom på at oppgavene for magnesitt i 1929 omfatter mengde og verdi av brent magnesitt og magnesittegl. I tidligere år gjelder oppgavene rå magnesitt)

Arbeiderantallet er også steget betydelig. I 1929 var således gjennomsnittlig 4 671 mann beskjeftiget ved malmutvinningen mot 4 125 og 3 091 mann i 1928 og 1927. I bilagstabellene 1, 2 og 3 vil man finne oppgaver over arbeiderantallet, produksjonsmengde og -verdi i årene 1913—1929.

Den utbetalte arbeidslønn ved bergverksdriften var i 1929 14.23 mill. kr. mot 12.11 mill. kr. i 1928 og 9.20 mill. kr. i 1927. Verdien av det i året brukte hjelpestoff og brensel beløp sig til 3.44 mill. kr. Man henviser ellers til tabellene 1, 2 og 3. Tabell 4 gir en fylkesvis oversikt over malmutvinningen, og tabell 5 inneholder endel viktigere oppgaver for hvert enkelt grubeforetagende.

Metallproduksjonen.

I nedenstående tabell har man sammenstillet mengde og verdi av produksjonen ved den metallurgiske industri de tre siste år.

	1927.		1928.		1929.	
	Mengde Tonn.	Verdi 1000 kr.	Mengde. Tonn.	Verdi. 1000 kr.	Mengde. Tonn.	Verdi. 1000 kr.
Sølv	9.8	689	12.4	868	8.8	530
Kobber	13	15	788	981	2 400	3 266
Nikkel	30	88	591	1 677	438	1 204
Aluminium	20 847	34 333	24 779	37 602	29 142	44 013
Ferrolegeringer	107 054	23 108	119 218	29 288	124 536	31 211
Rujern	3 362	335	4 365	440	19 883	1 855
Sink, bly og tinn	6 137	4 292	382	1 008	6 433	3 265
Stål	3 243	1 190	2 868	1 712	3 861	2 520
Andre produkter	-	3 518	-	5 846	-	8 507
I alt	-	67 568	-	79 422	-	96 371

Verdien av produksjonen ved disse bedrifter var i 1929 96.4 mill. kr. Av denne verdi falt 75.2 mill. kr. eller 78 pct. på aluminium og ferrolegeringer tilsammen. Disse produkter spiller således den dominerende rolle i norsk metallurgisk industri.

Posten „Andre produkter“ i tabellen på side 2 omfatter metallisk natrium, presset blikkavfall, mellemproduktene nikkel-kobbermatte, skjærsten og etsnatron og dessuten de ikke-metalliske produkter siliciummangan, karborundum (sika), svovel, elektroder og elektrodemasse.

Produksjonen av aluminium og ferrolegeringer, kobber, rujern og sink er steget sterkt i 1929, og flere bedrifter har tatt opp produksjon av metaller. Man nevner at Sulitelma Aktiebolag begynte hyttedrift for produksjon av kobber i juli 1929, at Orkla Grube-Aktiebolags smeltehytte også har vært i drift i 1929 for fremstilling av svovel og skjærsten, at A/S Bremanger Kraftselskap fra slutten av 1928 har drevet produksjon av rujern i større skala, og at Det Norske Zinkkompani A/S gjenoptok produksjonen av sink i 1929.

Ved metallproduksjonen var der i 1929 gjennomsnittlig beskjeftiget 4 180 arbeidere eller 752 mann mere enn i 1928. Der blev utbetalt i arbeidslønninger 14.36 mill. kr., representerende en andel i den samlede produksjonsverdi på 14.9 pct. Verdien av det anvendte råstoff og brensel tilsammen var 48.2 mill. kr. eller i forhold til produksjonsverdien 50 pct.

I bilag 5 er arbeiderantallet for årene 1913—1929 og i bilag 6 og 7 produksjonstallene for årene bakover stillet sammen. Det fremgår herav at metallproduksjonen har hatt en overordentlig sterk utvikling i de senere år. Dette gjelder særlig den elektrometallurgiske industri, som vesentlig bruker innført råstoff. Aluminiumsproduksjonen er således steget fra ca. 5 000 tonn i 1916 til 29 124 tonn i 1929 og fremstillingen av ferrolegeringer fra 25 000 til 124 536 tonn.

Bergverksdriften på Svalbard.

Om grunnlaget for statistikken over bergverksdriften på Svalbard henvises til „Norges bergverksdrift“ 1928.

Kulltilførsel, personer beskjeftiget ved kulldriften.

Exportation de houille, hommes employés à l'exploitation houillère.

År. <i>Année.</i>	Utførsel av kull. <i>Exportation de houille.</i>		Antall menn beskjeftiget. <i>Hommes employés.</i>	År. <i>Année.</i>	Utførsel av kull. <i>Exportation de houille.</i>		Antall menn beskjeftiget. <i>Hommes employés.</i>	
	I alt. <i>Total.</i>	Herav fra norske gruber. <i>Dont mines norvégiennes.</i>			I alt. <i>Total.</i>	Herav fra norske gruber. <i>Dont mines norvégiennes.</i>	Sommer- sesong. <i>Été.</i>	Vinter- sesong. ¹ <i>Hiver.</i>
	1000 kg.	1000 kg.			1000 kg.	1000 kg.		
1907 . .	1 500	-	130	1917. .	24 860	24 860	500	414
1908 . .	6 000	-	120	1918. .	62 729	55 229	831	695
1909 . .	4 000	-	82	1919. .	99 307	68 447	885	715
1910 . .	4 600	-	128	1920. .	130 794	76 880	1 417	1 035
1911 . .	22 000	-	184	1921. .	172 370	109 186	1 398	924
1912 . .	23 520	-	160	1922. .	326 041	208 363	1 166	913
1913 . .	32 800	-	275	1923. .	340 942	229 596	1 522	1 194
1914 . .	38 440	-	300	1924. .	450 000	266 202	1 741	1 499
1915 . .	17 830	-	200	1925. .	413 000	286 000	1 431	578
1916 . .	19 245	19 245	260	1926. .	290 340	281 340	969	753
				1927. .	295 729	295 729	760	615
				1928. .	278 849	278 849	695	ca. 608

¹ 1917/18, 1918/19 o. s. v.

I 1928 blev der drevet kullutvinning av de to norske selskap, Store Norske Spitsbergen Kullkompani og Kings Bay Kul Co. Ved alle de andre selskaps gruber var det utelukkende vakthold. Drift på blymalm blev fortsatt i mindre målestokk av Bjørnøen A/S.

I tabellen nedenfor meddeles en del viktigere data fra disse selskap 1928.

	1927.			1928.	
	Utvinning av kull.	Utvinning av sinkmalm.	Utvinning av blyglans.	Utvinning av kull.	Utvinning av blyglans.
Antall bedrifter	4	1	1	2	1
Antall arbeidere i driftstiden . . .	679	3	8	609	9
Herav i gruben	401	-	-	370	-
— i dagen	169	3	8	116	9
— ved andre arbeider	109	-	-	123	-
Gjennemsnittlig antall arbeidere i året	679	1	5	609	-
Herav kvinner	26	-	1	23	-
Antall funksjonærer (i driftstiden) .	29	-	1	27	-
Utbetalt arbeider- og funksjonærlønn 1000 kr.	3 535	2	30	2 944	-
Produksjon:					
Mengde, tonn	319 425	25	72	275 019	101.3
Verdi 1000 kr.	4 124	4	13	-	-
Eget forbruk av kull, tonn	11 291	-	-	12 585	-
Skibet i årets løp:					
Mengde, tonn	292 729	31	-	278 849	95.8
Verdi 1000 kr.	3 783	5	-	-	-
Herav bunkers til egne og fremmede skib, tonn	18 340	-	-	18 396	-

Tallene for A/S Bjørnøen er tatt fra bergmesterens beretning, da opgave ikke er innkommet for 1928.

For året 1927 omfatter tabellen foruten ovennevnte bedrifter Svenska Stenkolsaktiebolaget Spetsbergen og Nederlandsche Spitsbergen Comp., skjønt disse selskap heller ikke det år drev nogen produksjon. Av A/S De Norske Kullfelter blev der i 1927 drevet frem og skibet 3 000 tonn kull; dette selskap omfattes dog ikke av tabellen, da opgave ikke blev innsendt. (Se „Norges bergverksdrift“ 1928.)

I 1928 blev der skibet 278 849 tonn kull fra Svalbard, alt fra norske gruber. Skibningen foregikk i sin helhet til Norge (bunkers til egne og fremmede skib er her medregnet). Man henviser ellers til bergmesterens beretning for 1928.

Bergmestrenes beretninger er trykt i den form de er mottatt fra bergmestrene.

Statistikken er gjennomsett av direktør Andreas Holmsen.

Det Statistiske Centralbyrå, september 1930.

Gunnar Jahn.

A. Skøien.

Bilag 1.**Antall arbeidere beskjeftiget ved grubedriften 1913—1929.¹***Nombre d'ouvriers des mines pendant les années 1913—1929.*

År. <i>Années.</i>	Sølvterser. <i>Minerai d'argent.</i>	Kobber- malm og svovelkis. <i>Minerai de cuivre et pyrites.</i>	Nikkelmalm. <i>Minerai de nickel.</i>	Jernmalm. <i>Minerai de fer.</i>	Andre produkter. <i>Autres produits.</i>	I alt. <i>Total.</i>
1913	319	4 929	178	1 807	424	7 652
1914	314	3 996	208	1 785	253	6 556
1915	329	5 004	369	1 923	435	8 060
1916	318	3 889	544	1 718	874	7 343
1917	365	4 973	512	1 523	1 145	8 518
1918	259	5 003	315	1 207	1 640	8 424
1919	265	3 898	388	1 024	754	6 329
1920	267	3 030	211	755	164	4 427
1921	233	1 692	24	559	94	2 602
1922	236	1 683	20	939	137	3 015
1923	265	1 779	16	1 305	268	3 633
1924	289	1 885	15	1 569	230	3 988
1925	282	2 284	6	1 363	338	4 273
1926	237	2 213	5	461	195	3 111
1927	220	2 235	152	754	206	3 567
1928 ¹	229	2 465	154	1 069	208	4 125
1929 ¹	231	2 608	150	1 425	257	4 671

¹ Inntil 1928 er angitt gjennomsnittet i driftstiden, for 1928 og 1929 gjennomsnittet i året.**Bilag 2.****Produksjonsmengden ved grubedriften 1913—1929.***Quantités des produits minéraux pendant les années 1913—1929.*

År. <i>Années.</i>	Sølvterser. <i>Minerai d'argent.</i>	Kobber- malm. <i>Minerai de cuivre.</i>	Svovelkis <i>Pyrites.</i>	Nikkelmalm. <i>Minerai de nickel.</i>	Jernmalm. <i>Minerai de fer.</i>	Andre produkter. <i>Autres produits.</i>	I alt. <i>Total.</i>
	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.
1913	5 410	70 349	441 291	49 990	544 686	3 543	1 115 269
1914	7 372	57 951	414 886	48 529	652 273	3 465	1 184 476
1915	8 431	56 097	513 335	77 018	714 917	4 737	1 374 535
1916	7 515	28 670	295 354	79 903	417 899	11 890	841 231
1917	7 147	39 298	328 694	69 639	302 739	17 647	765 164
1918	8 600	50 034	338 849	24 150	95 887	14 321	531 841
1919	8 947	21 974	309 011	10 050	89 765	6 919	446 666
1920	8 018	6 809	333 011	12 482	79 208	3 576	443 104
1921	8 832	14 135	231 123	2 141	54 975	3 662	314 868
1922	11 764	1 059	396 411	3 050	258 815	12 489	683 588
1923	12 521	2 352	375 161	-	385 836	17 010	792 880
1924	19 868	2 032	403 411	-	522 124	19 073	966 508
1925	19 931	4 297	624 375	-	425 424	16 418	1 090 445
1926	16 314	3 903	634 836	-	212 661	13 226	880 940
1927	14 422	2 524	617 044	7 612	479 334	14 963	1 135 899
1928	14 267	15 285	738 535	21 246	662 708	17 077	1 469 118
1929	13 922	28 569	739 597	23 473	746 112	12 891	1 564 564

Bilag 3.

Produksjonsverdien av grubedriften 1913—1929.¹

Valeurs des produits minéraux pendant les années 1913—1929.

År. <i>Années.</i>	Sølvvertser. <i>Minerai d'argent.</i>	Kobbermalm. <i>Minerai de cuivre.</i>	Svovelkis. <i>Pyrites.</i>	Nikkelmalm. <i>Minerai de nickel.</i>	Jernmalm. <i>Minerai de fer.</i>	Andre produkter <i>Autres produits.</i>	I alt. ¹ <i>Total.</i>
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1913	630	2 844	9 370	497	7 350	146	20 837
1914	910	2 697	9 495	487	8 460	210	22 259
1915	1 040	7 844	17 970	1 010	11 800	1 316	40 980
1916	620	3 280	14 450	1 310	9 390	2 374	31 424
1917	980	4 905	20 655	2 250	8 380	5 466	42 636
1918	1 110	7 151	20 106	480	2 515	5 462	36 824
1919	1 877	460	23 701	250	2 681	2 028	30 997
1920	1 819	310	15 376	299	2 110	376	20 290
1921	1 440	869	10 341	118	1 403	211	14 382
1922	629	84	12 531	91	6 726	616	20 677
1923	1 000	149	13 478	-	11 085	1 246	26 958
1924	1 333	193	14 610	-	14 709	1 524	32 369
1925	1 261	322	19 100	-	9 553	1 536	31 772
1926	531	234	17 562	-	3 619	1 030	22 976
1927	460	133	12 975	137	6 574	981	21 260
1928	517	1 466	15 840	605	9 373	1 251	29 052
1929	345	4 814	16 556	463	10 748	1 185	34 111

¹ Oppgaven omfatter til 1929 også talk og apatitt.

Bilag 4.

Utførsel av svovelkis og jernmalm 1913—1929.

Exportation de pyrites et minerai de fer 1913—1929.

År. <i>Années.</i>	Svovelkis. <i>Pyrites.</i>	Jernmalm. <i>Minerai de fer.</i>	År. <i>Années.</i>	Svovelkis. <i>Pyrites.</i>	Jernmalm. <i>Minerai de fer.</i>
	Tonn.	Tonn.		Tonn.	Tonn.
1913	425 876	568 763	1921	193 577	179 536
1914	360 228	468 759	1922	443 748	285 297
1915	466 759	325 892	1923	351 743	358 821
1916	253 362	404 701	1924	388 905	524 662
1917	212 909	197 835	1925	538 671	424 662
1918	240 774	96 696	1926	582 771	128 423
1919	118 588	33 248	1927	603 157	379 759
1920	273 499	225 737	1928	646 217	546 315
			1929	656 532	736 946

Bilag 5.

Arbeiderantallet ved metallproduksjonen 1913—1929.

Nombre d'ouvriers dans la production des métaux 1913—1929.

År. Années.	Sølv. Argent fin.	Kobber. Cuivre.	Nikkel. Nickel.	Ferro- legeringer. ¹ Alliages de fer.	Aluminium. ¹ Aluminium.	Rujern. Fer en fonte.	Sink, bly og tinn. ¹ Zinc, plomb et étain.	Stål og annet. ¹ Acier et autres produits.
1913	15	308	259	-	-	-	-	-
1914	19	218	268	-	-	55	-	-
1915	20	262	305	-	-	70	-	-
1916	22	175	196	-	-	69	-	-
1917	16	186	321	-	-	52	-	-
1918	19	228	254	-	-	277	-	-
1919	19	266	248	-	-	42	-	-
1920	17	35	268	-	-	82	-	-
1921	17	87	5	-	-	35	-	-
1922	20	19	1	-	-	31	-	-
1923	13	4	8	630	1 241	46	253	-
1924	13	3	5	820	1 540	29	302	251
1925	14	48	-	1 037	1 423	56	318	253
1926	11	71	-	941	1 516	37	247	200
1927	15		-	935	1 576	-	527	
1928	300		-	1 160	1 656	-	312	
1929	304		-	1 285	1 810	-	781	

¹ For ferrolegeringer, aluminium, sink og bly har man ikke fullstendige opgaver før 1923. For stål og andre metaller ikke før 1924, for tinn ikke før i 1927.

Pour alliages de fer, aluminium, zinc et plomb on n'a pas de données complètes antérieurement à 1923. Pour acier et autres métaux il n'y a pas de données antérieurement à 1924, et pour étain il n'y a pas de données antérieurement à 1927.

Bilag 6.

Produksjonen av sølv, kobber, nikkel og rujern 1913—1929.

Production d'argent, de cuivre, de nickel et de fer en fonte 1913—1929.

År. Années.	Produksjonsmengde. <i>Quantité de production.</i>				Produksjonsverdi. <i>Valeur de production</i>			
	Sølv i barrer. Argent fin.	Kobber. Cuivre.	Nikkel. Nickel.	Rujern. Fer en fonte.	Sølv i barrer. Argent fin.	Kobber. Cuivre.	Nikkel. Nickel.	Rujern. Fer en fonte.
	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1913	9.4	2 741	690	0.3	677	3 428	1 890	15
1914	12.9	2 860	794	6 909	865	3 570	2 180	290
1915	11.9	2 828	892	8 742	780	8 580	3 560	2 000
1916	8.9	1 614	808	6 223	715	5 965	3 635	1 155
1917	9.1	1 810	379	6 295	920	7 530	2 650	2 570
1918	9.7	2 856	431	9 007	1 120	16 100	1 600	3 622
1919	10.6	437	222	2 032	1 794	936	1 100	689
1920	10.1	556	422	2 852	1 772	1 175	1 862	1 005
1921	6.1	1 348	-	1 706	880	2 157	-	379
1922	6.4	80	-	1 970	823	136	-	262
1923	9.3	67	71	4 094	1 205	135	250	635
1924	13.2	61	-	1 477	1 980	143	-	208
1925	15.7	251	-	3 436	1 848	423	-	366
1926	9.6	192	-	3 255	819	250	-	317
1927	9.8	13	30	1 3362	689	15	88	1 335
1928	12.4	788	591	1 4365	868	981	1 677	1 440
1929	8.8	2 400	438	19 883	530	3 266	1 204	1 855

¹ Tallet er rettet. Ved en feiltagelse var en del avtinnnet blikkavfall, jernskrap tatt med i publikasjonene for 1927 og 1928.

Bilag 7.

Produksjonen av ferrolegeringer, aluminium etc. i 1916 og 1923—1929.

Production des alliages de fer, d'aluminium, etc., 1916 et 1923—1929.

År <i>Années.</i>	Produksjonsmengde. <i>Quantité de production.</i>				Produksjonsverdi. <i>Valeur de production.</i>			
	Ferrolegeringer. <i>Alliages de fer.</i>	Aluminium. <i>Aluminium.</i>	Sink, bly og tinn. ¹ <i>Zinc, plomb et étain.</i>	Stål. <i>Acier.</i>	Ferrolegeringer. <i>Alliages de fer.</i>	Aluminium. <i>Aluminium.</i>	Sink, bly og tinn. <i>Zinc, plomb et étain.</i>	Stål. <i>Acier.</i>
	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1916	24 908	4 727	5 405	-	11 365	10 415	7 881	-
1923	22 801	13 819	4 025	-	7 880	33 930	3 694	-
1924	63 478	19 953	5 666	2 252	24 639	56 655	5 844	2 180
1925	84 495	21 304	7 213	3 082	33 909	54 716	6 150	2 644
1926	94 056	24 429	5 744	2 816	27 024	46 907	3 963	1 838
1927	107 054	20 847	6 137	3 243	23 108	34 333	4 292	1 190
1928	119 218	24 779	382	2 868	29 288	37 602	1 008	1 712
1929	124 536	29 142	6 433	3 861	31 211	44 013	3 265	2 520

¹ Se note 1 til bilag 5. *Voir note 1 table 5.*

Bilag 8.

Utførsel av aluminium og ferrolegeringer 1913—1929.

Exportation d'aluminium et des alliages de fer 1913—1929.

År. <i>Années.</i>	Aluminium. <i>Aluminium.</i>	Ferrolegeringer. <i>Alliages de fer.</i>	År. <i>Années.</i>	Aluminium. <i>Aluminium.</i>	Ferrolegeringer. <i>Alliages de fer.</i>
	Tonn.	Tonn.		Tonn.	Tonn.
1913	2 177	7 968	1921	6 310	6 352
1914	2 942	8 940	1922	6 318	11 172
1915	2 883	12 607	1923	12 902	19 334
1916	4 488	28 131	1924	19 337	60 998
1917	7 601	33 000	1925	20 548	74 567
1918	6 835	20 655	1926	22 132	99 124
1919	3 120	2 718	1927	22 076	104 629
1920	5 617	13 600	1928	16 843	113 558
			1929	29 584	120 996

Tabell 1. Oversikt over malmutvinningen i 1929.

	Antall bedrifter.	Gj.snittlig antall arbeidere i året.	Antall funksjonærer.	Utbetalt arbeiderlønn. 1000 kr.	Utbetalt funksjonærlønn. 1000 kr.	Produksjonsmengde. Tonn	Produksjonsverdi. 1000 kr.	Verdi av brensel og hjelpestoff. 1000 kr.
Sølvertser	1	231	12	681	85	13 922	345	119.0
Kobbermalm	3	245	11	492	39	28 569	4 814	58.5
Svovelkis, også kobberholdig	9	2 363	168	7 668	1 203	739 597	16 556	930.3
Nikkelmalm	1	160	-	422	-	23 473	463	79.2
Jernmalm	5	1 425	112	4 213	596	746 112	10 748	2 121.6
Sinkmalm og blyerts	1	110	6	276	26	3 669	47	19.9
Titanmalm	1	45	3	136	21	7 923	238	23.2
Rutil	2	9	1	22	2	43	51	-
Magnesitt	1	20	3	45	19	1 028	144	27.1
Molybdenglans	1	73	6	274	35	228	705	61.3
I alt	25	4 671	322	14 229	2 026	1 564 564	34 111	3 440.1

Tabell 2. Gjennomsnittlig antall arbeidere og funksjonærer samt utbetalte lønninger ved malmutvinningen i 1929.

	Gj.snittlig antall arbeidere i året.				Antall funksjonærer.	Utbetalt arbeiderlønn.			Utbetalt funksjonærlønn. 1000 kr.
	Ved grube- skedning og opberedning.		Ved andre arbeid- er.	I alt.		Ved grube- drift.	Ved andre arbeid- er.	I alt.	
	I gruben	I dagen.							
Sølvertser	127	92	12	231	12	647	34	681	85
Kobbermalm	129	72	44	245	11	399	93	492	39
Svovelkis, også kobberholdig	970	652	741	2 363	168	5 177	2 171	7 348	1 203
Nikkelmalm	51	60	39	150	-	320	102	422	-
Jernmalm	181	785	459	1 425	112	2 877	1 336	4 213	596
Sinkmalm og blyerts	24	10	76	110	6	106	170	276	26
Titanmalm	16	20	9	45	3	103	33	136	21
Rutil	6	3	-	9	1	14	8	22	2
Magnesitt	5	-	15	20	3	12	33	45	19
Molybdenglans	55	14	4	73	6	263	11	274	35
I alt	1 564	1 708	1 399	4 671	322	9 918	3 991	13 909	2 026

Tabell 3. Forbruk av brensel og hjelpestoff ved malmutvinningen i 1929.

	Sølvertser.		Kobbermalm.		Svovelkis.		Jernmalm.		Andre.		I alt.	
	Mengde.	Verdi. 1000 kr.	Mengde.	Verdi. 1000 kr.	Mengde.	Verdi. 1000 kr.	Mengde.	Verdi. 1000 kr.	Mengde.	Verdi. 1000 kr.	Mengde.	Verdi. 1000 kr.
Kull tonn	42	1.4	137	3.7	2 140	61.8	64 588	1 317.6	921	27.3	67 828	1 411.8
Koks »	14	0.7	145	6.4	461	21.4	431	14.0	50	2.2	1 101	44.7
Ved favner	859	19.9	320	7.2	734	17.6	418	4.8	250	7.6	2 581	57.1
Trekull	-	0.5	-	0.8	-	0.6	-	-	-	-	-	1.9
Brennolje tonn	33	8.1	-	-	178	26.6	14	3.2	2	0.5	227	38.4
Smøreolje »	11.7	5.1	4.7	2.1	105.8	55.7	123.1	73.6	9.6	6.9	254.9	143.4
Pussegarv »	1.2	1.4	0.3	0.3	10.4	11.1	8.3	8.2	0.4	0.4	20.6	21.4
Sprengstoff »	37.4	81.9	17.0	34.0	382.1	704.2	400.0	671.2	66.3	146.4	902.8	1 637.7
Andre	-	-	-	4.0	-	31.3	-	29.0	-	19.4	-	83.7
I alt	-	119.0	-	58.5	-	930.3	-	2 121.6	-	210.7	-	3 440.1

Anm. til tabell 1, 2 og 3. Ved gruber som produserer både svovelkis og kobbermalm er antall bedrifter, antall arbeidere og funksjonærer, arbeider- og funksjonærlønn samt verdien av brenselforbruket ført under svovelkis. Likeså ved gruber som produserer både sinkmalm og svovelkis. Ved gruber som produserer både svovelkis og jernmalm er disse opgaver ført under jernmalm. Ved gruber som produserer både jernmalm og titanjern er de ført under titan, og ved gruber som produserer både sinkmalm og kobbermalm er de ført under kobbermalm. Se de detaljerte opgaver i tabell 5.

Tabell 4. Fylkesvis oversikt over malmutvinningen i 1929.

	Produksjonsmengde.	Produksjonsverdi.	Gj.snittlig anfall arbeidere i året.	Utbetalt arbeiderlønn.	Utbetalt funksjonærlønn.	Brukt brensel og hjelpestoff.
	Tonn.	1 000 kr.		1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
<i>Østlandske bergdistrikt.</i>						
Buskerud fylke.						
Sølvterser	13 922	345	231	681	85	119.0
Magnesitt	1 028	145	20	45	19	27.1
I alt	14 950	490	251	726	104	146.1
Telemark fylke.						
Rutilmalm ¹	-	-	6	14	2	-
Østl. bergdistrikt i alt	14 950	490	257	740	106	146.1
<i>Vestlandske bergdistrikt.</i>						
Aust-Agder fylke.						
Nikkelmalm	23 473	463	150	422	-	79.2
Rutilkoncentrat	43	51	3	8	-	-
I alt	23 516	514	153	430	-	79.2
Vest-Agder fylke.						
Molybdenglans	228	705	73	274	35	61.3
Rogaland fylke.						
Svovelkis	14 802	339	97	296	47	24.6
Jernmalm	1 958	6	2 -	2 -	2 -	2 -
Sinkmalm	43	1	2 -	2 -	2 -	2 -
Titanmalm	7 923	238	45	136	21	23.2
I alt	24 726	584	142	432	68	47.8
Hordaland fylke.						
Svovelkis	101 623	1 423	246	702	256	168.2
Vestl. bergdistrikt i alt	150 093	3 226	614	1 838	359	356.5
<i>Trondhjemske bergdistrikt.</i>						
Hedmark fylke.						
Svovelkis	22 240	445	156	358	142	43.8
Møre fylke.						
Jernmalm	31 071	388	83	215	10	39.7
Sør-Trøndelag fylke.						
Kobbermalm	10 136	425	168	320	13	38.1
Svovelkis	449 650	11 572	727	2 271	311	300.7
Sinkmalm	324	11	2 -	2 -	2 -	2 -
I alt	460 110	12 008	895	2 591	324	338.8
Nord-Trøndelag fylke.						
Jernmalm	111 389	1 526	218	669	73	142.4
Svovelkis	1 448	22	2 -	2 -	2 -	2 -
I alt	112 837	1 548	218	669	73	142.4
Tr.hj. bergdistrikt i alt	626 258	14 389	1 352	3 833	549	564.7
<i>Nordland bergdistrikt.</i>						
Nordland fylke.						
Kobbermalm	17 898	4 288	2 -	2 -	2 -	2 -
Svovelkis	149 834	2 755	1 137	3 721	447	303.0
Jernmalm	72 116	933	301	782	141	146.9
Sinkkoncentrat	³ 3 246	} 34	110	276	26	19.9
Blykoncentrat	56					
I alt	243 150	8 010	1 548	4 779	614	559.8

¹ Rutilmalm, videre foredlet i Næs Mineraliemølle, Aust-Agder fylke. ² Se anmerkning til tabelene 1, 2 og 3. ³ Herav 2 447 tonn anført som verdiløst.

Tabell 4 (forts.). Fylkesvis oversikt over malmutvinningen i 1929.

	Produk- sjons- mengde.	Produk- sjons- verdi.	Gj. snittlig antall arbei- dere i året.	Utbetalt arbeider- lønn.	Utbetalt funksjonær- lønn.	Brukt bren- sel og hjel- pestoff
	Tonn.	1 000 kr.		1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
Troms fylke.						
Jernmalm	22 178	211	49	139	17	59.4
Nordl. bergdistrikt i alt	265 328	8 221	1 597	4 918	631	619.2
<i>Finnmark bergdistrikt.</i>						
Troms fylke.						
Kobberkoncentrat (skjærsten)	300	61	29	51	3	10.9
Finnmark fylke.						
Kobberkoncentrat . . .	235	40	48	121	24	9.5
Jernmalm	507 400	7 684	774	2 408	354	1 733.2
I alt	507 635	7 724	822	2 529	378	1 742.7
Finnm. bergdistrikt i alt	507 935	7 785	851	2 580	381	1 753.6

Tabell 5. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen i 1929.

Grubens navn, art og beliggenhet.	Antall arbeids- dager i virk- somhet.	Utbrutt fast fjell.	Av gruben ut- fordret.	Produk- sjons- mengde.	Procentinnhold.	Gj.sn. antall arbei- dere i året. ¹
I. Sølvterter.						
Kongsberg Sølvverk	239	m. ³ 16 494	Tonn. 40 986	Tonn. 13 922	-	231
a. Gedigent sølv	-	-	-	4.686	64 Ag	-
b. Sølvslig	-	-	-	28 672	11 Ag	-
c. Jernslig	-	-	-	7.133	1.23 Ag	-
d. Fattige sliger	-	-	-	13 882.000	0.0182 Ag	-
II. Kobbermalm.						
Røros Kobberverks Gruber, Røros .	-	11 771	33 757	10 136	-	168
Storvarts Grube	299	9 275	25 041	6 388 789	6.26 Cu 20.38 Cu	111
Christian Sextus' Grube	270	1 571	5 361	2 221	6-4.7 Cu	30
Rødalens Grube	258	925	3 355	607 131	4.25 Cu 2.5 Cu, 45 S	18
Kongens Grube	-	-	-	-	-	9
Sulitelma A/B's Gruber, Fauske .	2	2	2	17 898	22.14 Cu, 34.9 S	2
Porsa Gruber, Kvalsund	300	2 600	³ 5 810	235	23 Cu	48
Moskodalens Kobberverk, Nordreisa	142	1 426	3 600	300	24.5 Cu	29
III. Svoelkis.						
Stordø Kisgruber, Stord	292	81 645	250 208	101 623	-	246
a. Skeidet kis	-	-	-	28 177	40.35 S	-
b. Vasket kis	-	-	-	73 446	38.80 S	-
Vigsnos Kobberverk, Avaldsnes . .	289	5 930	⁴ 48 298	14 802	-	97
a. Finkis	-	-	-	12 518	42 S, 2 Cu	-
b. Koncentrat	-	-	-	2 284	42 S, 2.5 Cu	-
Foldal Gruber, Foldal	276	11 741	27 968	22 240	46 S, 2 Cu	156
Løkken Verk, Meldal	287	129 762	436 971	408 825	43.45 S, 2.83 Cu	567
Killingdal Grube, Ålen	165	8 500	29 738	32 407	-	84
a. Highgrade	-	-	-	25 312	46 S, 1.85 Cu	-
b. Lowgrade	-	-	-	⁵ 7 095	39-40 S, 1.4-1.5 Cu	-

¹ I bergmestrenes beretninger er angitt det gjennomsnittlige antall arbeidere i driftstiden. ² Se anmerkning til tabellene 1, 2 og 3. ³ Herav eldre beholdning 1 700 tonn. ⁴ Herav eldre beholdning 19 415 tonn. ⁵ Herav fra gamle berghaller 3 581 tonn.

Tabell 5 (forts.). Detaljerte opgaver over malmutvinningen i 1929.

Grubens navn, art og beliggenhet.	Antall arbeidsdager i virksomhet.	Utbrutt fast fjell.	Av gruben utfordret.	Produksjonsmengde.	Procentinnhold.	Gj.sn. antall arbeidere i året. ¹
		m. ³	Tonn.	Tonn.		
Kjøli Gruber, Ålen	265	6 000	18 918	8 418	44 S, 1,8 Cu	76
Fosdalens Gruber, Malm	2 - ²	-	-	1 448	45 S	2 -
Bjørkåsen Gruber, Evenes	270	57 625	181 829	94 800	47.51 S	238
Sulitelma A/B's Gruber, Fauske	204	98 398	285 831	43 304	-	841
a. Stykkis og grus	-	-	-	31 942	44.71 S, 2,48 Cu	-
b. Flottasjonskis	-	-	-	11 362	49.62 S, 0,26 Cu	-
Bossmo Kisverk, Bossmo	172	8 522	328 135	11 730	49-50 S	58
IV. Nikkelmalm.						
Raffineringsverket A/S, avd. Evje, Evje	253	30 933	75 619	23 473	-	150
a. Smeltemalm	-	-	-	21 149	1.53 Ni, 0,96 Cu	-
b. Koncentrat	-	-	-	2 324	4.51 Ni, 3,19 Cu	-
V. Jernmalm.						
A/S Titania, Sokndal	2 - ²	-	-	1 958	60 Fe, 10 TiO ₂	2 -
A/S Rødsand Gruber, Nesset	300	22 333	75 304	31 071	64 Fe	83
Fosdalens Gruber, Malm	302	52 493	196 746	111 389	65 Fe, 0,45 S	218
Dunderlandsgrubene, Nord-Rana	289	69 056	4204 187	72 116	67.7 Fe, 0,0238 P	301
Nordiske Grubekompani, Meløyvær	300	11 171	37 929	22 178	52 Fe, 0,8 S	49
Sydvaranger Gruber, Kirkenes	365	1 397 773	1 148 796	507 400	-	774
a. Slig	-	-	-	330 450	67.03 Fe	-
b. Briketter	-	-	-	176 950	65 Fe	-
VI. Sink og blymalm.						
Vigsnes Kobberverk, Avaldsnes	2 - ²	-	-	43	22 Zn, 40 S	2 -
Storvarts Grube, Røros	2 - ²	-	-	284	40.76 Zn	2 -
Killingdal Grube	2 - ²	-	-	40	12 Zn	2 -
Mofjellets Gruber, Nord-Rana	300	4 474	12 230	855	-	110
a. Sinkkoncentrat	-	-	-	799	46.81 Zn	-
b. Blykoncentrat	-	-	-	56	58.18 Pb	-
Sulitelma A/B Gruber, Fauske	2 - ²	-	-	2 447	38.5 Zn, 35.14 S, 3.95 Cu.	2 -
VII. Andre malmer.						
Knaben Molybdængruber, Fjotland	214	30 000	571 000	228	75-80 MoS ₂	73
Norsk Magnesiindustri, Snarum	263	1 520	2 311	1 028.2	-	20
a. Brent maggesitt	-	-	-	495.5	74 MgO, 19 SiO ₂	-
b. Magnesittyl	-	-	-	532.7		-
Lindvigkollens Rutilgrube, Skåtøy	300	900	2 430	-	-	6
Næs Mineraliemølle, Dyvåg	270	-	-	⁶ 43.4	90-93 TiO ₂	3
A/S Titania, Sokndal	288	10 400	36 461	⁷ 7 923	43 TiO ₂	45

¹ I bergmestrenes beretninger er angitt det gjennomsnittlige antall arbeidere i driftstiden. ² Se anmerkning til tabellene 1, 2 og 3. ³ Herav eldre beholdning 37,5 tonn. ⁴ Herav eldre beholdning 8707 tonn. ⁵ Herav eldre beholdning 5000 tonn. ⁶ Rutilkoncentrat utvunnet av malm fra Lindvigkollens Rutilgrube. ⁷ Ilmenittslig.

Tabell 6. Metallproduksjonen 1929.

Sølv-, kobber- og nikkel- verk.			Brukte hjelpestoff:	Tonn.	1000 kr.
Antall bedrifter	-	6	Smøreoljer	6.8	3.1
Antall arbeidere (gjennomsnittlig)	-	304	Pusse garn	0.9	0.9
			Andre	-	10.1
			I alt	-	14.5
Antall timeverk utf. av menn 1000	-	734	Betalt for leiet elektr. kraft 1000 kr.	-	11.7
— " — kvinner "	-	1			
— " — i alt 1000	-	735			
			Aluminiumfabrikker.		
Utbetalt arb.lønn til menn 1000 kr.	-	885	Antall bedrifter	-	6
— " — " kvinner "	-	1	Antall arbeidere (gjennomsnittlig)	-	1 810
— " — i alt 1000 kr.	-	886			
Antall funksjonærer	-	52	Antall timeverk utf. av menn 1000	-	4 359
Utbetalt funksjonærlønn 1000 kr.	-	219	— " — kvinner "	-	22
			— " — i alt 1000	-	4 381
			Utbetalt arb.lønn til menn 1000 kr.	-	6 303
Produksjon:	Tonn.	1000 kr.	— " — " kvinner "	-	26
Sølv	8.8	530	— " — i alt 1000 kr.	-	6 329
Kobber	2 400	3 266			
Nikkel	438	1 204	Antall funksjonærer	-	205
Nikkel-kobbermatte	1 273	1 273	Utbetalt funksjonærlønn 1000 kr.	-	992
Skjørsten (kobberkoncentrat)	2 088	188			
Svovel	3 157	236			
I alt	-	6 697	Produksjon:	Tonn.	1000 kr.
Brukte råstoff:	Tonn.	1000 kr.	Aluminium	29 142	44 013
Gedigent sølv og sølvsliger	33.4	340	Andre produkter ¹	-	532
Sølvulfid	2.7	121	I alt	-	44 545
Jernsliger	7.1	5			
Kobbermalm	10 849	472	Brukte råstoff:	Tonn.	1000 kr.
Kobberkoncentrat	6 823	1 635	Alumina og lerjord	55 795	17 696
Nikkel-kobbermatte	1 273	1 273	Kryolitt	2 287	1 278
Kobberholdig nikkelmalm:			Aluminiumfluorid	254	280
Smeltemalm	25 555	691	Bauksitt	17 901	450
Koncentrat	2 698		Kalksten	14 788	134
Forskj. kobber- og nikkelholdige råmaterialer	723		Elektroder	8 341	2 310
Kobberholdig svovelkis	10 236	256	Tjære og tjæreolje	1 878	244
Kull	1 620	34	Kull	3 413	118
Koks og cinders	4 875	172	Koks og cinders	14 418	1 072
Andre råstoff	-	38	Koksgrus	2 267	70
I alt	-	5 037	Andre råstoff ²	-	403
			I alt	-	24 055
Emballasje 1000 kr.	-	4.0	Emballasje 1000 kr.	-	19
			Brukt brensel:	Tonn.	1000 kr.
Brukt brensel:	Tonn.	1000 kr.	Kull	1 782	47.1
Kull	54	1.8	Koks og cinders	734	28.3
Koks og cinders	2 910	113.0	Ved favner	190	5.0
Trekull og torv	-	0.3	Gass	-	1.5
Ved favner	502	6.7	Brenseloljer	2 180	126.2
Brenseloljer	120	15.0	I alt	-	208.1
I alt	-	136.8			

¹ Omfatter rujern og elektroder. ² Omfatter bl. a. kobberavfall, silikon, soda og bek.

Tabell 6 (forts.). Metallproduksjonen 1929.

Aluminiumsfabrikker (forts.).		Andre metallproduserende bedrifter.			
Brukte hjelpestoff:	Tonn.	1000 kr.			
Smøreoljer	10.5	5.7	Antall bedrifter - 8		
Pussegarv	2.3	2.7	Antall arbeidere (gjennomsnittlig) - 781		
Andre	-	1.5	Antall timeverk utf. av menn 1000 - 1 699		
I alt	-	9.9	— " — kvinner " - 5		
Betalt for leiet elektr. kraft 1000 kr.	-	4 667	— " — i alt 1000 - 1 704		
Fremstilling av ferrolegeringer.			Utbetalt arb.lønn til menn 1000 kr. - 2 488		
Antall bedrifter	-	9	— " — " kvinner " - 5		
Antall arbeidere (gjennomsnittlig)	-	1 285	— " — i alt 1000 kr. - 2 493		
Antall timeverk utf. av menn 1000	-	3 034	Antall funksjonærer - 168		
— " — kvinner "	-	9	Utbetalt funksjonærlønn 1000 kr. - 532		
— " — i alt 1000	-	3 043	Produksjon:		
Utbetalt arb.lønn til menn 1000 kr.	-	4 640	Tonn.	1000 kr.	
— " — " kvinner "	-	7	Stål	3 861	2 520
— " — i alt 1000 kr.	-	4 647	Rujern	17 093	1 655
Antall funksjonærer	-	164	Sink	5 516	2 060
Utbetalt funksjonærlønn 1000 kr.	-	918	Bly og tinn ³	917	1 205
Produksjon:	Tonn.	1000 kr.	Andre produkter ⁴	-	3 680
Ferrolegeringer	125 816	31 211	I alt	-	11 120
Andre produkter ¹	-	2 798	Brukte råstoff:	Tonn.	1000 kr.
I alt	-	34 009	Jernmalm og jernslig	28 039	529
Brukte råstoff:	Tonn.	1000 kr.	Jern og blikkskrap	18 992	744
Jernmalm	7 688	185	Ferrolegeringer	405	404
Jernskrap	7 892	426	Sinkblende	9 801	1 777
Kvarts og kvartsmel	84 009	695	Sinkavfall	12	4
Kull	31 002	727	Blyaske — blyavfall samt akkumulatorbly	730	271
Koks og cinders	18 436	475	Tinnaske	88	124
Koksgrus	41 737	672	Kvarts og kvartsmel	8 777	123
Trekull	3 741	276	Forskjellige mineraler ⁵	-	191
Elektroder	3 870	1 017	Koks og cinders	7 962	462
Elektrodemasse og elektr.rester.	721	85	Kull	1 309	40
Andre råstoff ²	-	8 954	Koksgrus	7 527	97
I alt	-	13 512	Trekull	82	8
Emballasje 1000 kr.	-	667	Elektroder og elektrodemasse	757	114
Brukt brensel:	Tonn.	1000 kr.	Andre råstoff ⁶	-	264
Kull	19	1.0	I alt	-	5 152
Koks og cinders	2	0.1	Emballasje 1000 kr.	-	100
Brenseloljer	60	10.9	Brukt brensel:	Tonn.	1000 kr.
I alt	-	12.0	Kull	1 862	41.8
Brukte hjelpestoff:	Tonn.	1000 kr.	Koks og cinders	447	10.7
Smøreoljer	29.8	15.7	Ved favner	111	3.4
Pussegarv	4.4	3.9	Gass	-	1.6
Andre hjelpestoff	-	50.0	Brenseloljer	756	61.1
I alt	-	69.6	I alt	-	118.6
Betalt for leiet elektr. kraft 1000 kr.	-	2 539	Brukte hjelpestoff:	Tonn.	1000 kr.
			Smøreoljer	7.4	3.8
			Pussegarv	1.5	1.6
			Andre	-	48.6
			I alt	-	54.0
			Betalt for leiet elektr. kraft 1000 kr.	-	1 084

¹ Omfatter siliciummangan, elektroder og elektrodemasse. ² Omfatter bl. a. manganmalm, krommalm, brent talk, dolomitt og magnesitt. ³ Omfatter også hagl og typemetall. ⁴ Omfatter metall. natrium, etsnatron, presset blikkavfall, lagermetall og karborundum. ⁵ Blandt annet feltspat, flusspat, dolomitt, magnesitt, kalksten og ildfast sten. ⁶ Estnatron, salt og sagflis.

Tabell 7. Antall arbeidere i året 1929 ved utgangen av hver måned.¹

	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Desbr.
I. Grubedrift.												
Sølvvertser	225	226	226	226	223	232	241	240	242	238	227	225
Kobbermalm	124	138	188	216	241	262	306	304	300	308	304	236
Svovelkis, også kobber- holdig	2 283	2 345	2 367	2 342	2 348	2 333	2 351	2 329	2 516	2 476	2 438	2 242
Nikkelmalm	115	126	152	169	149	165	149	158	159	137	169	146
Jernmalm	1 309	1 337	1 356	1 404	1 422	1 432	1 425	1 455	1 489	1 480	1 489	1 503
Sinkmalm og blyerts . .	35	77	96	115	171	160	132	126	119	112	98	82
Titanmalm	36	36	41	41	44	46	44	46	53	55	54	52
Rutil	9	8	9	9	10	10	10	9	9	9	9	9
Magnesitt	19	19	20	20	18	20	20	20	20	20	20	20
Molybden	-	-	-	100	104	112	110	109	112	112	107	-
Grubedrift i alt	4 155	4 312	4 455	4 642	4 730	4 772	4 788	4 796	5 019	4 947	4 915	4 515
II. Metallproduksjon.												
Sølv, kobber og nikkel .	369	368	377	311	299	308	231	234	229	305	286	331
Aluminium	1 639	1 687	1 744	1 770	1 829	1 832	1 902	1 929	1 851	1 806	1 796	1 780
Ferrolegeringer	1 106	1 119	1 150	1 212	1 337	1 378	1 380	1 350	1 338	1 330	1 377	1 338
Andre metaller	542	587	609	651	706	770	792	693	697	1 113	1 139	1 078
Metallproduksjon i alt	3 706	3 761	3 880	3 944	4 171	4 288	4 305	4 206	4 115	4 554	4 598	4 527

¹ Se anmerkning til tabellene 1, 2 og 3.

Bergmestrenes beretninger om bergverksdriften i året 1929.

Beretning om bergverksdriften i Østlandske bergdistrikt i året 1929.

(Avgitt av bergmester Carl C. Riiber 1 juli 1930.)

1. Kongsberg Sølvverk. Der blev i grubene utbrutt i alt 16 494 m.³ fast fjell og utfordret 40 986 tonn, hvorav 21 029.3 tonn var ertsty.

Ved skeidn. og opberedning herav utbragtes: Ved hyttedriften behandledes:

4.686 tonn ged. sølv	à ca. 64 pct Ag.	7 918.000 tonn sandsliger	à 0.021 pct. Ag.
28.672 " "	sølvslig à ca. 11 " "	5 340.000 " slamsliger	à 0.014 " "
7.133 " "	jernslig à 1.23 " "	7.141 " jernsliger	à 1.230 " "
13 882.000 " "	fattige sliger à 0.0182 " "	33.385 " gedig. sølv	og sølvslig. à 14.4 " "
		2.750 " sølvsulfid.	" 72.0 " "

og utbragtes herav: 8 831.4 kg. sølv i barrer à 998 ‰ Ag.

Arbeidsbelegget utgjorde gjennomsnittlig 243 mann, som i lønninger blev utbetalt kr. 708 581.15. Antallet av arbeidsdager såvel ved grubene som ved hyttedriften utgjorde 239.

2. Ringerikes Nikkelverk. Driften er fremdeles innstillet. For nødvendig tilsyn og vedlikehold har vært ansatt 2 mann med lønn kr. 5 400.00.

3. Gruber og Malm A/S. Dette selskap har ved kgl. resol. av ^{22/11} 1929 overtatt den firmaet Graf Henckel v. Donnersmarck-Beuthen ved kgl. resol. av ^{23/3} 1909 meddelte konsesjon på Glomsrudkollen Zinkgruber. Nogen drift er ennå ikke igangsatt.

4. A/S Hadelands Bergverk. Driften er fremdeles innstillet og vil visstnok ikke kunne gjenoptas før sinkmarkedet bedres.

5. Bergverksaktieselskapet Norge. Der er under de nuværende dårlige sinkpriser innrømmet selskapet fornyet utsettelse med igangsettelse av drift.

6. Fensgrubene. På grunn av de vedvarende dårlige priser på jernmalm har driften heller ikke i 1929 kunnet gjenoptas. For tilsyn og vedlikehold har vært ansatt 1 mann med lønn kr. 2 750.00.

7. Langø Jerngruber. Tilhører A/S Norske Mineraler. Ingen drift i 1929.

8. Hovin Kobberverk. Ingen drift i 1929. Der arbeides fremdeles på å reise ny kapital for overtagelse av verket og igangsettelse av drift, men det i inneværende år inntrufne sterke fall i kobberprisene vanskeliggjør utsiktene herfor.

9. Sjøftestad Gruber. Ved kgl. resol. er selskapet meddelt tilatelse til yderligere utsettelse med igangsettelse av drift.

10. Dale Malmfelter. Ingen drift i 1929.

11. Nye Dalen Gruber. Selskapets andragende om å få sig overdratt det gamle selskaps konsesjon av $\frac{2}{4}$ 1917 er tatt tilbake, og grubene vil således nu falle tilbake til Staten ifølge konsesjonsloven.

12. Åmdals Kobberverk. Under navn av A/S Aamdals Kobberverks Forsøksdrift er der dannet et selskap som har gått i gang med lensning av grubene og istandsettelse av maskineri og anlegg for optagelse av prøvedrift. I inneværende år er dessuten installert et moderne flottasjonsanlegg i det gamle vaskeri og prøvedrift påbegynt.

13. Lindvigkollen Rutilgrube. Driften har pågått hele året med et belegg av 6 mann med utbetalt kr. 14 200.00 i lønninger. Der blev utbrutt ca. 900 m.³ fast fjell og utfordret ca. 2 430 tonn samfengt gods, som sendtes til Næs Mineralmølle i Dyvåg til anrikning. Produksjonen derfra utgjorde 43 400 kg. rutilkoncentrat med 90—93 pct. TiO₂.

14. Listuli Arsenikkigrube. Ingen drift i 1929.

15. Bamle Apatitgruber. Ingen drift i 1929.

16. Norsk Magnesitindustri. Driften i gruber og brudd har foregått hele året med et gjennomsnittlig belegg av 20 mann, som i lønninger blev utbetalt kr. 44 626.28. Der blev utbrutt 1 520 m.³ fast fjell og utfordret 2 310.5 tonn gods, som ved skeidning gav 1 809.4 tonn råmagnesitt, som med undtagelse av 20 tonn blev avgitt til selskapets fabrikk på Morud, og hvorav blev fremstillet 495.5 tonn brentmagnesitt og 532.7 tonn magnesitt-tegl med innhold 74 pct. MgO, 7 pct. Fe₂O₃ + Al₂O₃ og 19 pct. SiO₂.

17. Østlandske Stenexport. Driften i Bårstadgrubene har foregått hele året med et gjennomsnittlig belegg av 37.6 mann, som i lønninger utbetaltes kr. 64 806.00. Der blev utbrutt 3 600 m.³ fast fjell og utfordret 9 174 tonn klebersten og 560 tonn berg samt vunnet fra gammel tipp i dagen 160 tonn „soapstone“. Møllens produksjon utgjorde 8 300 tonn kleberstensmel à 46 pct. SiO₂ og 28 pct. MgO samt 50 tonn jernslig.

18. Valdres Skiferbrud. Driften i grubene foregikk hele året med et gjennomsnittlig belegg av 40 mann, som i lønninger utbetaltes kr. 86 200.00. Der blev utbrutt 375 m.³ fast fjell og opfordret 925 tonn skiferberg.

19. Tveitstå Flusspatgrube. Drift foregikk i de 3 måneder mars, april og mai med et belegg av 3 mann, og i de 2 måneder november og desember med 5 mann. Der blev utbrutt 50 m.³ fast fjell og utfordret 162 tonn, som ved skeidning gav 60.4 tonn stykkflusspat à 75 pct. CaF₂ og 40.8 tonn finsingelflusspat à 80 pct. CaF₂.

20. Stryker Feltspatgrube. Driften har foregått hele året med et gjennomsnittlig belegg av 30 mann. Produksjonen utgjorde 2 812 tonn feltspat og 4 078 tonn kvarts.

21. Gammelsrud Feltspatgrube. Driften foregikk hele året med et belegg av 6 mann. Produksjonen utgjorde 868 tonn feltspat, 1 186 tonn kvarts og 600 tonn glimmer.

22. Flaten Kalkstensbrud. Ingen drift i 1929.

23. A/S Dalen Portland Cementsfabriks Kalkstensbrudd. Driften foregikk hele året med et gjennomsnittlig belegg av 33 mann. Der blev utbrutt ca. 79 500 m.³ og derav utbragt 198 996 tonn kalksten à ca. 80 pct. CaCO₃, som i sin helhet er avgitt til cementfabrikken.

24. A/S Skiensfjordens Kalkbrud. Driften foregikk i månedene januar—mai med et gjennomsnittlig belegg av 41 mann med lønninger kr. 60 277.00. Der blev utbrutt og levert til Hydros fabrikker 22 386.6 tonn kalksten.

25. A/S Rjukanfoss. Som i forrige årsberetning meddelt har dette selskap ved kgl. resol. av 12/10 1928 erhvervet konsesjon på kalkstensfelter i Eidanger, hvoriblandt det av A/S Kalksten drevne felt på gården Kjørholts grunn. Her er nu igangsatt stordrift fra 1 juli av og utbrutt 182 260 tonn kalksten à 90.6 pct. CaCO_3 , som er levert til Hydros fabrikker på Rjukan og Herøya. Brytningen har hittil foregått som dagbruksdrift, men ved årets slutning blev der foretatt innslag til forberedelse av også drift under dagen.

26. Fagervik Kalkbrenneri. Driften pågikk hele året, og der blev utbrutt ca. 1300 tonn kalksten, som levertes til selskapets kalkovn.

Der er i årets løp utstedt 14 mutingsbrev og meddelt 743 fristbevil-
linger, hvorav 7 til Staten. Fra lensmennene innkom 130 anmeldelser.

Beretning om bergverksdriften i Vestlandske bergdistrikt i året 1929.

(Avgitt av bergmester H. K. Borchgrevink 29 april 1930.)

Aust-Agder fylke.

1. Klodeborg Gruber, Øyestad.

Heller ikke i 1929 har grubene vært drevet. Vedlikeholdsarbeider er foretatt, og grubene er holdt lens.

Konjunktorene er så slette at utsiktene for driftens gjenoptagelse fremdeles er dårlige.

En opsynsmann har vært beskjeftiget på stedet, og han har forestått pumpningen ved ca. 2 dagers ukentlig arbeide.

2. Næs Mineralmølle, Sagesund.

Driften har foregått regelmessig gjennom hele året. 3 à 4 mann har hatt jevn beskjeftigelse, og der er arbeidet 270 dager à 8 timer på dagskift. 620 tonn rutilmalm med ca. 7 pct. TiO_2 har gitt 43.3 tonn rutilkoncentrat med 90 til 93 pct. TiO_2 .

Der er utbetalt kr. 8 000.00 i lønninger. Avsetningen har vært betydelig mindre og vanskeligere enn foregående år.

3. Raffineringsverket A/S. Avdeling Evje.

11/1 1929 blev flottasjonsanlegget, skeideanlegget, knuseanlegget, taubanestasjoner o. s. v. ved gruben herjet av brand, hvilket voldte bedriften store vanskeligheter. Imidlertid blev der på kort tid innrettet et provisorisk skeidehus, taubanestasjonene gjenopført, taubanene o. s. v. reparert, slik at malmproduksjonen allerede kunde bli optatt i midten av februar. Siden har der vært produsert smeltmalm og flottasjonsmalm.

I årets løp er de nedbrente anlegg gjenopbygget, til dels betydelig modernisert. Det nye flottasjonsverk blev satt i gang 26/10 1929. Hytten har vært i gang jan./april og okt./desbr. med den sedvanlige sommerstans mai/septbr., i hvilken tid forskjellige reparasjonsarbeider ved hytten er utført.

Anlegget ved Evje, som blev satt i gang i 1869 for grubens og i 1872 for hyttens vedkommende, sysselsatte *gjennemsnittlig* i 1929 følgende personer:

1. *Fastlønnnet personale:*

a. Betjenter:

1 bestyrer
1 hytteingeniør
1 grubeingeniør
1 bygnings- og maskiningeniør
2 formenn
1 stiger
1 kjemiker
1 materialforvalter
4 kontortjenestemenn

b. Fastlønnede arbeidere og medarbeidende formenn osv.

4 maskinpassere
2 elektrikere
2 reparatører
1 knusegutt ved laboratoriet
1 vaske- og renholdskone

I alt 13 menn, ingen kvinner.

9 menn, 1 kvinne.

2. *Dag-, lønns- og akkordarbeidere:*

	Ved grubedrift:				Ved hyttedrift:	
	I gruben	I dagen		Ellers menn	menn	Ellers menn
		menn	menn			
18 år og derover:	52.2	17.8	16.6	50.1	51.4*)	10.9
Mellem 16 og 18 år:	-	5.0	3.0	2.0	-	5.0
Under 16 år:	-	1.0	1.0	-	-	4.0
Sum:	52.2	23.8	20.6	52.1	51.4	19.9

*) Gjennemsnittlig for de 7 driftsmåneder i hytten utgjør belegget 88.2 mann.

Samlede antall arbeidstimer utført ved fastlønnede og dag- og akkordarbeidere var:

Ved gruben: 356 928¹/₂, hvorav 338 144¹/₂ dagtimer, 18 784 nattimer.

Ved hytten: 171 055, — 141 074 — 29 981 —

Ved fastl. 53 160, — ca. 48 160 — ca. 5 000 —

Sedvanlig antall effektive arbeidstimer var:

For skiftarbeidere 8 timer (dag- og nattskift).

For dagarbeidere 8 — (dagskift).

Som drivkraft anvendtes elektrisitet.

Ved grube-, flottasjons- og hyttedriften anvendtes:

Av kraft produsert ved egen kraftkilde 655 kW.,

som mekanisk kraft til direkte drift av blåsemaskiner 105 „

Dessuten leiet kraft fra Statens kraftstasjon ved Langerak i Setesdal:

Iflg. tidligere kontrakt ca. 220 kW.

etter overenskomst senere i året „ 250 „

tilsammen ca. 470 kW.

i alt til disposisjon ca. 1230 kW.,

som anvendes til drift av motorer og blåsemaskiner, belysning etc.

Spesifikasjon over arbeiderbelegget og anvendt tid.

Ved Flåt grube:

I gruben:	Antall arbeidere.	Antall timer.	Utslått:	
			Løp. m.	Kbm.
Drift av stoller og orter	3.2	7 737	443.95	3 270
” - synker og stigorter	1.0	2 389	255.25	1 603
” - strosser	14.0	33 615	-	26 060
Transport og fordring	26.4	63 467	-	-
Sjaktarbeide	4.4	10 525	-	-
Forskjellig	3.2	7 640.5	-	-
Sum og gjennomsnitt	52.2	125 373.5	-	30 933

I dagen:

Skeidning	31.5	75 494.5
Transport i dagen	8.3	19 940.5
Flottasjon (opberedning)	4.6	10 976
Anleggsarbeide	36.4	87 293
Taubanebetjening ved gruben	4.1	9 826
Ellers i dagen	9.5	22 900
Skogsdrift	2.1	5 125
Sum og gjennomsnitt	96.5	231 555

Sum og gjennomsnitt: Gruben 148.7 356 928.5

Ved hytten:	Antall arbeidere.	Antall timer.
Ved hyttedriften gjennomsnittlig i året:	51.4 *)	123 466.5
*) (For de 7 driftsmåneder gjennomsnittlig 88.2)		
Taubanebetjening ved hytten	4.5	10 689
Reparasjoner og bygningsarbeide	7.9	18 984.5
Forskjellig	7.5	17 915
Sum og gjennomsnitt: Hytten	71.3	171 055

Fastlønnede maskinpassere, medarbeidere, formenn, elektriskere, vask og renhold 9.4 22 560

Betjenter:

I det vesentlige felles for hytte og grube 13.0 30 600

Sammenstilling:

Gruben m. v.	148.7 menn og kvinner	356 928.5 timer
Hytten m. v.	71.3 —”—	171 055 ”
Fastlønnede arbeidere etc.	9.4 —”—	22 560 ”
Betjenter	13.0 —”—	30 600 ”

I det hele 242.4 menn og kvinner 581 143.5 timer

I Flåt Grube er utbrutt i fast fjell:	30 933 kbm.
Herav gråberg	1 219 „
Malmholdig berg	29 714 kbm.
Herav gjenliggende i magasin	5 930 „
Utfordret til dagen	23 784 kbm.

som utgjorde 75 619 tonn berg,
 hvorav 4 848 „ gråberg

Malmholdig berg: 70 771 tonn

Ved skeidningen er behandlet:

ovenn. produksjon fra gruben 70 771 tonn
 fragår som tilført oplag 61 „
 70 710 tonn

som utbragte:

Smeltemalm 21 149 tonn
 Flottasjonsmalm 30 788 „
 Sum skeidet malm 51 937 tonn
 Unyttig berg 18 773 „

Metallinnhold:
 pct. Ni. pct. Cu.
 1.53 0.96
 0.99 0.69

Ved flottasjonen er behandlet:

Flottasjonsmalm 14 968 tonn 1.02 0.66

som utbragte:

Flottasjonskoncentrat (tørrvekt) 2 324 tonn 4.51 3.19
 Unyttig berg 12 623 „

Ved smeltehytten er følgende malmer og andre uferdige produkter forsmeltet og behandlet:

Innenlandske malmer av egen produksjon:

	Tonn.	pct. Ni.	pct. Cu.
Flåtmalm (eldre oplag)	1 211	1.12	0.80
— (nyproduksjon)	22 129	1.59	0.99
Flåtkoncentrat (tørrvekt)	2 698	4.35	3.26
Føymalm (eldre oplag)	105	1.50	2.50
— — — — —	2 110	2.05	2.96
Forskj. mellemprodukter, avfall fra raffineringssverk etc.	568	11.04	16.96

Råmaterialer av utenlandsk opprinnelse:

Forskj. metallholdige avfallssprod. 155 54.59 20.01

Ved hyttedriften utbragt:

1 273 000 kg. nikkel-kobbermatte à 44.54 pct. Ni, 35.49 pct. Cu.,

som blev overført til raffineringssverket i Kristiansand S. for videre behandling.

Ved grubedriften er der arbeidet i 253 døgn og ved hytten 192 døgn. I lønninger til arbeiderne blev der i 1929 utbetalt kr. 643 389.81. Til funk-

sjønærer, hvis antall varierte fra 12 til 14, blev der utbetalt i alt kr. 67 127.44 samt naturalydelse for ca. kr. 2 900.00.

Fra fylkets lensmann er innkommet 40 anmeldelser. Der er utstedt 11 mutingsbrev og 245 fristbevillinger.

Vest-Agder fylke.

4. Knaben Molybdængruber A/S, Fjotland.

Driften ved A S Knaben Molybdængruber blev optatt 3 april og fortsattes til 21 desember, hvilket gav meget nær 214 produksjonsdager, det samme antall som året før.

Der er utbrutt ca. 30 000 m.³ rågods, hvilket gav et utbytte av 227,5 tonn MoS₂. Foruten fra de to eldre etasjer er en stor del av rågodset kommet fra en ny dypetasje, hvor malmimpregnasjonen har vist sig jevnt rikere enn nogen av de overliggende etasjer.

I det forløpne år er elmoretårnet støpt i betong i sin halve høide, og der er bygget et rummelig verksted mellom kulemøllebygningen og elmoretårnet. Hver barakke har fått sitt bryggerhus, likesom to av barakkene blev forsynt med en ekstra klædning.

Sundhetstilstanden var i hele 1929 sjelden god. Arbeidsstyrken har i driftstiden variert fra 100 til 112 mann, og til disse er der i alt utbetalt kr. 274 000.00 i lønninger. Til funksjonærene, hvis antall var 6, er utbetalt kr. 35 000.00 i lønn.

5. Raffineringsverket A/S, Kristiansand S.

Det elektrolytiske anlegg var for dette selskaps regning i gang fra årets begynnelse til 23 juli, da verket blev overtatt av Falconbridge Nikkelverk A/S. Siden overtagelsen har dette selskap kun arbeidet med ombygginger og utvidelser.

I raffineringsverkets driftstid, som foregikk i 203 dager, beskjeftigedes 130 mann, som i alt oppebar kr. 200 283.03 i arbeidspenger. Der var ansatt 23 funksjonærer, som tilsammen utbetaltes kr. 67 000.00 i kontanter og i naturalydelse for ca. kr. 1 000.

Der blev behandlet 1 273 tonn nikkel — kobbermatte med ca. 45 pct. nikkel og 35 pct. kobber. Der blev ved verket fremstillet 437 738 kg. nikkel og 403 025 kg. kobber.

6. A/S Kvina Gruber, Netlandsneset pr. Flekkefjord.

Der har i året 1929 ikke foregått nogen drift ved disse gruber.

Fra fylkets lensmenn er innkommet 9 anmeldelser. Der er utstedt 11 mutingsbrev og 179 fristbevillinger.

Rogaland fylke.

7. A/S Titania, Sokndal i Dalene.

Anlegget har vært i drift hele året.

I gruben er benyttet 2 dagskift. I verket 3 skift.

Summarisk opgave 1929.

	Arbeidere	Dagsverk	Utbrutt m. ³
Gruben: Minering	5	1 350	10 400
Fordring	12	3 065	
	17	4 415	10 400

Dagen:	Arbeidere	Dagsverk	Utbrutt m. ³
Opberedning	21	6 046	
Transport	3	909	
Vedlikehold	3	980	
Anlegg	11	1 560	
Opsyn, kontorarbeide	2	660	
	40	10 155	
I alt	57	14 570	10 400

Malmen er utbrutt på Storgangen, utmål H. & J. Bruddene er utvidet i østlig og vestlig retning. For en ny tappåpning i østlige dag brudder drevet 20.6 m. ort og 11 m. stigort.

Der er bygget 1 500 m. avgangsrenne fra opberedningsverket til nedenforliggende slamavleiringsanlegg. Enn videre er der i høstmånedene utsprengt tomt for opberedningsverket.

Der er avskibet 6 126 tonn ilmenitt

” ” — 2 990 ” magnetitt

I lønninger til arbeiderne er utbetalt kr. 136 455.97 og til 3 funksjonærer kr. 20 720.10.

8. A/S Vigsnæs Kobberverk, Karmøy.

Selskapet har i 1929 beskjeftiget: en disponent, en ingeniør, en kjemiker, en stiger, en kontormann, samt verkstedsformann og vaskerimester. I lønninger til disse er utbetalt kr. 35 428.67.

Bedriften har produktivt vært i gang hele året. Opberedningsverket har vært i hel drift 289 dager med tilsammen 4 563.75 timer. I gruben blev der arbeidet 296 dager.

Der har vært anvendt følgende antall arbeidere og opsynsmenn:

18 år og derover 91 menn — 4 kvinner, derav i gruben 42 menn.

16—18 år 2 ” 0 ”

93 menn — 4 kvinner, i alt 97 personer.

Kraft leies fra Haugesundshalvøens & Karmøys Kraftselskap. Verket kjøper høispent strøm 20 000 volt, hvorfor er opsatt en transformator 200 K. V. A. og en do. 70 K. V. A. for nedtransformering til driftsspenning 220 volt. Dessuten has som reserve 1 dieselmotor på 240 hk. og en do. på 150 hk.

Rød klev Grube.

Hovedslepesjakten er uforandret fra forrige år og således 476.2 m. lang efter slepet. Der er påhugget ny slepesjakt nr. 2 fra hovedverrslaget på bunnetasjen 335 m. Denne var ved årets utgang drevet ned 12.5 m. efter slepet.

I bunnetasjen 335 er utstrosset plass for heis- og linedraget, i alt utslått 400 m.³ gråberg. I samme etasje er videre drevet ort mot øst 14.45 m., ort mot vest 94.5 m., tverrslag 7.0 m.

I etasje 300 er drevet ort mot øst 34.4 m.

I etasje 250 er drevet ort mot øst 108.95 m.

I etasje 210 østenfor „Faillen“ er drevet ort mot øst 169.26 m., tverrslag 50.3 m.

Der er utstrosset følgende kismengder:

Etasje 210	1 884 m. ³
— 300	969 ”
— 335	1 516 ”
I alt	4 369 m. ³

I Skeiemarken er Jordans Grube lenset og synken fortsatt 29.1 m. Der er utslått 101 m.³ fjell for å få synken utrettet. 16.9 m. tverrslag og 3.0 m. ort er drevet. Resultatet dårlig.

Gamle Hinderager Grube er lenset, og sjakten er påbegynt utrettet til et dyp ved årets utgang av 36.5 m.

Opgave over utførte arbeider:

Gruben:	Dagsverk.	Lønning.	M.	M. ³ .
Synker	862.0	9 930.60	42.80	301.90
Orter, tverrslag	1 042.4	13 996.53	501.76	1 500.18
Strosser	1 028.5	11 863.23		4 369.00
Fordring og maskinkjøring	4 648.6	53 505.46		
Grubebygging	756.6	6 604.54		
Forskjellige arbeider	2 948.5	25 245.66		
Pressluft	491.1	4 088.36		
Krafttilførsel	105.8	998.32		
Smiarbeide	287.5	2 672.14		
Opsyn-, kontorarbeide	887.5	14 517.83		
Herav nattskift 2 420.4.	I alt 13 058.5	143 422.67	544.56	6 171.08

Dagen:

Opberedningsverket, skeidning	12 183.5	96 573.08		
Krafttilførsel	135.5	1 191.21		
Lastning	824.1	8 731.43		
Taubane	1 109.7	9 356.30		
Forskjellige arbeider	2 200.6	17 058.38		
Verksted og smie	77.0	585.63		
Opsyn	896.8	13 132.30		
Biltransport m. v. for avfall	1 208.0	24 162.05		
Kontorarbeide	1 500.0	26 992.00		
Herav nattskift 2 270.0	20 135.2	197 782.44		

Sammendrag: Dagsverk 33 193.7, hvorav nattskift 4 690.4, lønninger kr. 341 205.11.

Rapport for opberedningsverket.

Fordret fra gruben: 68 977 vogner malmgods ca. 10 043 m.³ ca. 40 171 tonn.

— " — 3 002 " berg " 500 " " 1 500 "

— " — 8 578 " malmgods " 2 000 " " 6 628 " avf.

Ved skeidning er behandlet 46 799 tonn malmgods:

Derav utskidet: 1 145.035 tonn tørrknusemalm ca. 43 pct. S. 2.0 pct. Cu.

42.860 " sinkmalm " 40 " 22.0 " Zn.

8 883.110 " gråberg

10 071.005 tonn.

Påsatt opberedningsverket: 46 799 ÷ 10 071 = 36 728 tonn,

hvorav utvunnet: 11 373.450 tonn finkis med ca. 42 pct. S. og 2.0 pct. Cu.

2 283.581 " konsentrat " 42 " " " 2.5 " "

13 657.031 tonn.

I alt produsert 14 844,926 tonn eksportvare (tørt gods), svarende til ca. 1.23 tonn pr. anvendt m.³ malmgods.

Pr. vaskeritime produsert 3.25 tonn finkis og konsentrat.

9. Raffineringsverket A/S. Avd. Feøy.

Ingen drift i året 1929.

Fra fylkets lensmenn er innkommet 9 anmeldelser. Der er utstedt 11 mutingsbrev og 207 fristbevillinger.

Hordaland fylke.

10. A/S Stordø Kisgruber. Lillebø Gruber.

Produksjonsdriften har vært i gang i 2 skift fra og med 2 januar til og med 23 desember.

Art og størrelse av anvendt (respektive installert) kraft ved våre forskjellige anlegg:

	V. Grubedrift:		V. Opberedning:		Ellers:		Sum:	
	Antall:	Eff. hk.:	Antall:	Eff. hk.:	Antall:	Eff. hk.:	Antall:	Eff. hk.:
Elektr. motorer:	28	1 175.5	20	674.1	20	233.0	68	2 082.6

Nedennnevnte mutinger har vært i uavbrutt drift:

Høgåsen Grube: utmålnr. 32. Rødklev Grube: nr. 34. Juahullet: nr. 7. Sadalen Parallell: nr. 18. Sadalen: nr. 19. Sadalen II: nr. 17. Sadalen III: nr. 20. Tømra I: nr. 22. Tømra II: nr. 21. Bjørnevad: nr. 28. Bjørnevad II: nr. 27.

Å p n i n g s a r b e i d e r :

Feltort I Isdalsåsen blev drevet fra profil 865 N. til 995 N., og feltort IV Sadalen Nord blev drevet fra profil 365 N. til 585 N.; dessuten blev der drevet endel stigorter på IV såle Høgåsen og Sadalen.

Strossedriften har dette år vært drevet på 3dje såle Sadalen, Høgåsen, Bjørnevad samt IV såle Sadalen og Høgåsen.

Av å p n i n g s a r b e i d e r blev der i året 1929 drevet 5 83.9 l/m. stigorter og 1 219.7 l/m. orter og feltorter, tilsammen 1 803.6 l/m. hvorved der blev utbrutt: 11 495 m³.

Herav blev utfordret: 20 284.0 tonn råkis.

13 610.3 „ berg.

Tilsammen 33 894.3 tonn gods.

S t r o s s e r :

I strosser blev der utbrutt: 70 150.4 m³.

Fra „ „ „ fordret: 213 154.2 tonn råkis.

3 160.0 „ berg.

I alt 216 314.2 tonn gods.

Å p n i n g s a r b e i d e r o g s t r o s s e r :

Der blev i alt brutt: 81 645.4 m³.

og utfordret: 233 438.2 tonn råkis.

og 16 770.3 „ berg.

I alt 250 208.5 tonn gods.

Ved skeidningen behandledes 233 438.2 tonn råkis à 24.35 pct. svovel, hvorav utbragtes: 28 177.2 tonn eksportkis, 174 581.0 tonn vaskegods, 30 680.0 tonn unyttig berg.

Ved opberedningen påsattes 174 581.0 tonn vaskegods, hvorav utbragtes 73 445.9 tonn vasket kis.

Utskibet i 1929: 5 000 tonn makadam.

I gjennemsnitt beskjeftigedes 245 mann, som i lønninger utbetaltes kr. 702 402.10. Av funksjonærer var ansatt fra 36 til 37, som betaltes kr. 238 977.48 i kontantlønn samt kr. 17 090.53 i naturalydelse.

11. Raffineringsverket A/S. Avd. Hosanger.

I det forløpne år har der heller ikke foregått nogen produksjonsdrift på stedet, hvor der til stadighet har vært ansatt en funksjonær, likesom der i sommermånedene har arbeidet fra 1 til 4 mann med vedlikeholdsarbeider. Der er til lønninger i alt medgått kr. 3 585.50.

12. Det Norske Zinkkompani A/S, Eitrheim pr. Odda.

Anleggsarbeider pågikk i hele 1929.

Prøvedrift igangsattes 2 mai med 1 serie, men blev på grunn av streik stanset 28 mai. Driften blev gjenoptatt 7 oktober med 1 serie. Fra 26 oktober blev 2nen serie satt i drift, mens 3dje og siste serie først blev satt i drift i 1930.

I løpet av 1929 er i alt produsert 5 505 417 kg. sink i blokker med en garantert renhet av minimum 99.94 pct. Der eksportertes 3 061 454 kg.

Ved riksmeglingsmannens kjennelse av 19 desember 1929 fastsattes nye lønnssetninger for arbeiderne.

Prisen på sink har i 1929 vært jevnt fallende. Den gjennomsnittlige London notering for januar 1929 var således £ 26 2145, mens gjennomsnittsnoteringen i desember 1929 kun var £ 20 3719 pr. tonn.

I de tre driftsmåneder har selskapet beskjeftiget fra 401 til 441 mann samt 98 funksjonærer.

Til arbeiderne er i denne tid utbetalt kr. 337 307.64 og til funksjonærer kr. 135 488.63 samt i naturalydelser kr. 2 040.00.

13. Bjølfvossens Brukspantehavere

har fra februar 1929 drevet et kvartsbrudd i Ålvik i Hardanger til eget bruk ved fremstilling av ferrosilicium. I de 11 måneder driften har foregått har gjennomsnittlig 7 mann hatt beskjeftigelse. Der er utbrutt ca. 4 300 m³. fast fjell og utbetalt kr. 36 000.00 i arbeidspenger.

14. Skaftun Kalkstensbrud, Skaftå, Bruvik.

Driften har i gjennomsnitt beskjeftiget 67 mann det hele år. Der var i de første 3 måneder ansatt 2 funksjonærer, i de siste 9 måneder 3. Til de første blev der i lønninger utbetalt kr. 219 283.00 og til de siste kr. 14 600.00 i kontanter samt kr. 300.00 i naturalydelser.

Arbeidets art.	Opgave over utført arbeide.		Tonn utv. kalksten.
	Antall timeverk.	Utbrutt. m. ³	
Brytning)	152 588	29 000	73 219 à 97.5 pct.
Fordring)			71 388 tonn CaCO ₃
Andre arbeider	6 000		
Opsyn	600		

Det gjennomsnittlige antall timer pr. dagsverk utgjorde 8.

I årets løp er skibet 72 642 tonn kalksten, hvorav til egen fabrikk i Odda 66 487 tonn.

Oversikt over driftens gang.

Utbrytningen av kalksten har foregått i 3 tunneler og 1 stigort; dessuten er innslått og påbegynt drift i 3 stoller gående ut fra stigorten mot øst. Høiden er her ingensteds over 8 meter.

For forbindelse og bedre utnyttelse av nuværende siloer ved sjø er lagt forbindelsesspor fra stigort til den gamle silo. Da den gamle tunnel til silo er vel høi, har man drevet frem en kjørestoll i vestre vegg av tunnelen i en lengde av ca. 70 meter.

Der er anskaffet yderligere et bensinlokomotiv for transport av kalkstenen ut fra såvel nordre tunneler som fra silo for stigort.

Kvaliteten av kalkstenen har holdt sig jevnt god gjennom hele året.

Kartlegging av kalkstensbruddet og Skaftådalen i ca. 2 1/2 km. lengde med observasjoner for innlegging av geologiske forhold er under arbeide.

15. A/S Trengereidbergets Kalkstensfelt.

I driftsåret 1929 er utvunnet ca. 26 000 tonn kalksten. Ved skeidning er borttransportert ca. 7 000 tonn som avfall og gråberg. I alt brutt ca. 12 000 m.³ fast fjell.

Av dette kvantum er ca. 2/3 eller 8 000 m.³ brutt i dagen.

Der er i årets løp utført ca. 200 l/m. feltort og dessuten en stigort fra drift 8 til dagen for ventilasjon og forberedelse til ny dagdrift på Risnesfeltet.

I bruddene arbeider normalt 14 mann pr. skift, fordring til taubanen innbefattet. Den øvrige betjening er: 2 mann for taubaner, 1 mann som kompressorkjører og smed pr. skift samt en arbeidsformann.

Driften var i gang 300 arbeidsdager i årets løp. Til arbeiderne blev der utbetalt kr. 88 331.51 i lønninger samt til 1 funksjonær kr. 4 200.00.

Fra fylkets lensmenn er 9 anmeldelser innkommet. Der er utstedt 7 mutingsbrev og 146 fristbevillinger.

I Vestlandske bergdistrikt er der således innkommet 67 anmeldelser og utstedt 40 mutingsbrev og 777 fristbevillinger.

Beretning om bergverksdriften i Trondhjemske bergdistrikt i året 1929.

(Avgitt av bergmester C. O. B. D a m m 15 juli 1930.)

Hedmark fylke.

1. Foldal Gruber i Foldal herred, tilhørende The Foldal Copper & Sulphur Co. Ltd., har vært i drift med et gjennomsnittlig arbeiderantall av 156 mann. Der er utbetalt i arbeidslønn kr. 358 447.00. Der er utvunnet 22 240 tonn kobberholdig svovelkis. Der er utbrutt 11 741 m.³ fast fjell og fordret ut av gruben 27 968 tonn råmalm.

Angående grubedriften meddeles:

	Synker.	Orter og tverr- slag.	Strosser.
Løpende m. . .	38	554	-
M. ³	336	2 631	8 774
Gangflate m. ² .	-	-	3 408
Arbeidstimer .	2 997	15 726	55 291
Arbeidslønn .	4 363	20 624	64 328

Der er forbrukt 2 433 kg. borstål og 13 014 kg. sprengstoff. Der er fordret i stoller og sjakter 11 741 m.³ i 31 710 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 30 703.00. De gjenfylte rum utgjør 8 774 m.³. Der er pumpet ut ca. 20 000 m.³ vann. Til forskjellig arbeide, fylling iberegnet, er medgått 69 309 arbeids-

timer med en arbeidslønn av kr. 86 329.00.

Ved skeidning er behandlet 27 968 tonn rågods og utbragt 22 240 tonn kis i 31 014 arbeidstimer med en lønn av kr. 24 131.00.

Sør-Trøndelag fylke.

2. Ved Røros Kobberverk har der vært drift i Storvarts Grube, i Christian Sextus Grube og i Rødals Grube. Det gjennomsnittlige arbeidertall var i Storvarts Grube 111 mann, i Christian Sextus i 10 måneder 35 mann og i Rødals Grube i 10 måneder 20 mann. Smeltehytten var i gang hele året med gjennomsnittlig 78 mann. Der er ved grube- og hyttedriften betalt i arbeidslønn kr. 492 354.00.

Ved Kongens Grube har kun vært vannlensning og vakthold.

Ved Rødals Grube er utvunnet 607 tonn malm, 131 tonn kobberholdig svovelkis og 2 616 tonn operedningsgods. Der er utbrutt 925 m.³ fast fjell og utfordret av gruben 3 355 tonn rågods.

Ved Christian Sextus Grube er utvunnet 2 221 tonn malm. Der er utbrutt 1 571 m.³ fast fjell og utfordret 5 361 tonn rågods.

Ved Rødals og Christian Sextus Gruber er tilsammen avbygget ved orter og synker 154 m., utgjørende 616 m.³ i 17 885 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 17 654.00. Der er avbygget ved strosser 1 880 m.³ i 36 002 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 37 315.00.

Der er forbrukt 50 kg. borstål og 4 428 kg. sprengstoff. Ved disse gruber er fordret 2 452 m.³ i 21 236 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 19 350.00.

Til forskjellig forberedende arbeide samt vannlensning (Kongens Grube iberegnet) er medgått 12 084 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 8 705.00.

I Kongens Grube er pumpet ut ca. 99 600 m.³ vann, i Rødals ca. 6 500 m.³ og i Christian Sextus ca. 14 900 m.³.

Fra Christian Sextus og Rødals Gruber er ved skeidning behandlet 8 582 tonn rågods og utbragt 2 828 tonn malm i 12 165 arbeidstimer med en lønn av kr. 9 562.00.

Taubanen har vært i drift i 450 timer og har transportert 3 025 tonn gods. Der er anvendt ved den 6 800 arbeidstimer og betalt i arbeidslønn kr. 4 254.00.

Til diamantboring er anvendt 12 478 arbeidstimer med en lønn av kr. 12 765.00.

Ved Storvarts Grube er utvunnet 6 388 tonn malm, for størstedelen ferdigskeidet i gruben. Der er utbrutt 9 274 m.³ fast fjell og utfordret av gruben 25 041 tonn gods.

Angående driften ved denne grube meddeles:

	Orter og tverrslag.	Strosser.
Løpende m.	134	-
M. ³	535	8 739
Arbeidstimer	9 635	92 731
Arbeidslønn	9 504	94 283

Der er forbrukt 420 kg. borstål og 9 052 kg. sprengstoff. Der er fordret 7 155 m.³ i 50 758 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 41 898.00. Til forskjellig arbeide er medgått 9 761 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 6 823.00. Til fylling er gjensatt 2 120 m.³ berg.

Der er pumpet ut 186 000 m.³ vann og i Gammel Storvarts Grube ca. 20 000 m.³ samt i Hestkletten Grube ca. 5 000 m.³.

Ved skeidning blev vunnet 6 388 tonn malm og 18 653 tonn anrikningsgods i 5 368 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 3 565.00.

Ved flottasjon er behandlet 16 457 tonn rågods, herav er 727 tonn gammel tvilsmalm, og vunnet 789 tonn kobberkoncentrat og 283 tonn sinkkoncentrat i 37 539 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 32 759.00.

Taubanen har vært i drift 2 602 timer og har transportert 9 136 tonn gods. Der er anvendt ved den 11 852 arbeidstimer og betalt i arbeidslønn kr. 7 793.00.

Der er diamantboret 161 m. i 1561 arbeidstimer med en lønn av kr. 1642.00.

I smeltehytten er smeltet 10 740 tonn malm i 197 173 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 172 287.00 og vunnet 514.4 tonn raffinert kobber.

3. Killingdal Grube, i Ålen herred, som er forpaktet av The Bede Metal & Chemical Co., har vært i drift med et gjennomsnittlig arbeiderantall av 85 mann. Der er utbetalt i arbeidslønn kr. 249 464.00. Der er utvunnet 32 407 tonn kobberholdig svovelkis; herav er 3 581 tonn fra gamle berghaller. Der er utbrutt ca. 8 500 m.³ fast fjell og utfordret av gruben 29 737 tonn råkis.

Der er drevet 62 m. sjakt, 50 m. synk og 127 m. orter. Der er forbrukt 5 078 kg. sprengstoff. Der er pumpet ut ca. 1 600 m.³ vann.

Ved skeidning er behandlet 33 318 tonn rågods og utbragt 32 407 tonn kis og 41 tonn sinkmalm samt 233 tonn opberedningsgods. Sinkmalmen er oplagt med fremtidig mulighet for øie. Det hele kvantum er knust.

Taubanen har transportert 32 447 tonn kis.

Ved en ildebrand ^{29/3} 1929 brente praktisk talt hele det tekniske anlegg ved gruben ned. Branden forårsaket hel driftsstans i 10 uker. Anlegget er gjenopbygget og modernisert.

4. Kjøligrube, i Ålen herred, tilhørende A. Huitfeldt & Co.s konkursbo, Nidaros, har vært i drift med et gjennomsnittlig arbeiderantall av 76 mann. I arbeidslønn er utbetalt kr. 144 916.00.

Der er utbrutt 6 000 m.³ fast fjell og vunnet 8 418 tonn kobberholdig svovelkis.

Angående grubedriften meddeles:

	Synker.	Orter og tverr- slag.	Strosser.	Sjakter.
Løpende m. . .	79	507	-	22
M. ³	-	-	3 166	-
Arbeidstimer . .	6 400	37 467	55 042	1 592
Arbeidslønn . .	6 700	39 340	54 914	1 925

Der er forbrukt 400 kg. borstål og 7 151 kg. sprengstoff. Der er fordret 5 400 m.³ i 19 511 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 14 048.00. Til forskjellig arbeide er anvendt 3 000 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 2 500.00. Der er pumpet ut 15 000 m.³ vann og gjensatt 600 m.³ berg til fylling.

Ved skeidning er behandlet 12 000 tonn rågods og utbragt 8 418 tonn kis i 3 000 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 3 000.00.

Taubanen var i drift i 1 976 timer og transporterte 8 117 tonn gods. Hertil er medgått 22 846 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 13 672.00.

5. Løkken Verk, i Meldal herred, tilhørende Orkla Grube-Aktiebolag, har vært i drift med gjennomsnittlig 608 mann. I arbeidslønn er betalt kr. 1 992 451.00. Der er utbrutt 129 762 m.³ fast fjell og utvunnet 408 825 tonn kobberholdig svovelkis. Av gruben er utfordret 413 352 tonn råmalm og 23 719 tonn gråberg.

Angående grubedriften meddeles:

	Fyllkasser.	Stigorter.	Orter og tverrslag.	Avbyggingsarbeider.	
				Orter og synker.	Strosser.
Løpende m.	60	190	1 822	105	-
M. ³	260	667	8 210	357	120 268
Arbeidstimer	1 705	4 732	38 530	2 665	97 952
Arbeidslønn	2 688	8 355	65 459	4 272	164 831

Der er brukt 47 939 kg. borstål og 127 014 kg. sprengstoff. Der er fordret 106 299 m.³ i 125 005 arbeidstimer med en arbeidslønn av 189 595.00 kroner. Til forskjellig arbeide er anvendt 257 642 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 394 360.00.

Der er pumpet ut 131 285 m.³ vann og gjensatt til fylling 888 m.³ berg. Ved skeidning er behandlet 414 452 tonn rågods og utbragt 399 040 tonn kis i 44 394 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 51 700.00. Ved tørrknusning er behandlet 399 040 tonn kis i 225 374 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 344 296.00.

Ved selskapets smeltehytte er smeltet 10 236 tonn kis, hvorav 451 tonn spansk kis, i 83 185 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 129 164.00.

Arbeiderantallet i smeltehytten var gjennomsnittlig 42 mann.

Nord-Trøndelag fylke.

6. Fosdalen Gruber, i Malm herred ved Steinkjer, tilhørende Fosdalens Bergverks-Aktieselskap, har vært i drift med gjennomsnittlig 218 mann. I arbeidslønn er betalt kr. 668 824.00. Der er utbrutt 52 493 m.³ fast fjell, fremstillet 111 389 tonn jernmalmslig (magnetitt) og 1 448 tonn svovelkisslig. Av gruben er utfordret 186 679 tonn råmalm og 10 067 tonn berg. Angående bedriften meddeles:

	Sjakter.	Stoller.	Synker.	Orter og tverrslag.	Avbyggingsarbeider.	
					Orter og synker.	Strosser.
Løpende m.	44	418	109	555	1 274	-
M. ³	266	2 509	436	3 119	5 095	41 067
Arbeidstimer	3 732	7 368	6 087	9 149	14 918	60 798
Arbeidslønn	7 986	13 298	12 958	16 558	27 207	90 495

Der er forbrukt 18 691 kg. borstål og 64 505 kg. sprengstoff. Der er fordret 52 493 m.³ i 146 572 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 164 415 00. Til forskjellig arbeide er medgått 135 934 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 175 551.00.

Ved grovseparering er behandlet 186 679 tonn rågods og utbragt 170 388 tonn operedningsmalm i 4 478 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 4 752.00.

I operedningsverket er behandlet 170 388 tonn malm i 38 251 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 34 689.00.

På taubanen mellom gruben og opberedningsverket er transportert 35 359 tonn gods i 2 488 driftstimer. Arbeidstimerne ved banen var 4 976 med en lønn av kr. 5 339.00.

Møre fylke.

7. Rødsand Gruber, i Nesset herred, tilhørende A/S Rødsand Gruber, Oslo, har vært i drift med gjennomsnittlig 83 mann. I arbeidslønn er betalt kr. 214 921.00. Der er utbrutt 22 333 m.³ fast fjell, utvunnet 68 500 tonn separasjonsmalm, 3 118 tonn styckmalm samt utfordret av gruben 3 686 tonn gråberg. Der er fremstillet 31 071 tonn jernmalmslig (magnetitt).

Angående grubedriften meddeles:

	Orter og tverrslag.	Strosser.
Løpende m.	ca. 400	-
M. ³	1 700	ca. 20 600
Arbeidstimer	8 500	29 000
Arbeidslønn	10 500	32 500

Der er brukt ca. 500 kg. borstål og 16 780 kg. sprengstoff. Der er fordret 22 300 m.³ i 45 425 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 49 640.00.

Til forskjellig arbeide er medgått ca. kr. 5 000.00 i 5 000 arbeidstimer.

Ved skeidning behandledes ca. 5 000 tonn rågods, som utbragte ca. 3 100 tonn styckmalm samt ca. 1 900 tonn opberedningsgods i 4 000 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 5 000.00.

Ved magnetisk separasjon behandledes 68 500 tonn rågods og utbragtes 31 071 tonn jernmalmslig (magnetitt) i ca. 32 000 arbeidstimer med en arbeidslønn av ca. 30 500.00.

Der er innkommet 122 anmeldelser, utstedt 29 mutingsbrev og gitt 1 360 fristbevillinger, hvorav 242 til Staten. Der er gitt 15 utmål.

Beretning om driften i Nordlandske bergdistrikt i året 1929.

(Avgitt av bergmester W. C. J. Rasmussen 20 mai 1930.)

Man kan vel si at 1929 var et godt år for bergverkene i Nordland. I hvert fall fant en betydelig utvikling sted, selv om den økonomiske vinning for fleres vedkommende var rett beskjeden. Arbeidskonflikter av nevneverdig betydning fant ikke sted.

Grubedriften på Meløyvær ophørte. Til gjengjeld forberedtes drift av forekomstene i Bogen, idet det A/B Ofotens Malmfalter tilhørende verk blev bortforpaktet til A/S Ofotens Malmfelters Drift med arbeiderne som medinteressenter. Dunderlandsverkets prøvedrift blev sterkt utvidet. Sulitelmas kobberproduksjon kom i god gang, og prøvedriften ved Mofjeldets Gruber oppgis å ha gitt tilfredsstillende resultat.

Nedenstående opgave er hentet fra de offisielle statistiske skjemaer.

I. J e r n m a l m.

1. M e l ø G r u b e, på Meløyvær i Bjarkøy herred, eies av A/S Nordiske Grubekompagni, Oslo.

Det gjennomsnittlige belegg var 49 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 138 639.24.

Under opfaring er opført 66.6 m. ort, svarende til 266.4 kubikmeter. Under avbygging er opført 110.7 m. ort og synk, svarende til 442.8 kubikmeter, og som utstrosset 10 461.8 kubikmeter.

I alt blev utbrutt 11 171 kubikmeter og opfordret av gruben 37 929 tonn rågods.

Ved skeidning av det grovere gods og magnetisk separasjon av subbus utbragtes 22 178 tonn malm, holdende 52 pct. Fe, 0.8 pct. S og 0.015 pct. P.

Der blev utskibet 22 700 tonn malm, alt til utlandet.

2. Bogen Gruber, i Evenes herred, eies av A/B Ofotens Malmfält, Stockholm.

Forberedende arbeider for drift igangsattes i september. Det gjennomsnittlige belegg var 58 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 26 629.42.

Ingen produksjon.

3. Dunderland Iron Ore Company Ltd., Nord-Rana herred.

Det gjennomsnittlige belegg var 301 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 781 603.12.

Der blev utstrosset 69 055.7 kubikmeter og utfordret fra bruddene 204 186.05 tonn rågods.

Anrikningsverket, som omfatter magnetisk separasjon og opberedning ved vaskning, blev påsatt 206 867.05 tonn rågods, holdende 32 pct. Fe. Der utbragtes 72 116.2 tonn slig (tørrvekt) à 67.7 pct. Fe og 0.0328 pct. P.

Der blev skibet 72 677 tonn slig, alt til utlandet.

II. Kobber- og svovelkis.

4. Bjørkåsen Gruber, i Ballangen herred, eies av A/S Bjørkaasen Gruber, Oslo.

Det gjennomsnittlige belegg var 239 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 752 838.00.

Der blev ikke foretatt undersøkelsesarbeider av nogen betydning.

Under forberedende arbeider er opført 215 m. sjakt og 44 m. ort, svarende til 4 188 kubikmeter. Olavs sjakt blev nedrevet 43.05 m. Til åpning av ny etasje blev drevet 44 m. tverrslag mot malmsonen og utstrosset plass for sporarrangement ved sjakten. Enn videre blev drevet en stigort og et par rullsjakter.

Under opfaring er opført 892 m. ort, svarende til 8 042 kubikmeter. Tromsø såle: Feltorten efter henggangen blev forlenget med 48 m. til total-lengde 700 m. Nordland såle: Feltorten efter henggangen blev forlenget med 530 m. til total-lengde 680 m. og efter liggangen med 150 m. til total-lengde 220 m.

Under avbygging er opført 679 m. subort (vedkommende Tromsøetassen), svarende til 2 045 kubikmeter, og utstrosset 43 350 kubikmeter, vesentlig i Finnmarketassen.

I alt blev utbrutt 57 625 kubikmeter og utfordret av gruben 181 829 tonn rågods, holdende 29.76 pct. S.

Av rågodset blev efter forutgående grovkusning utskidet 5 843 tonn gråberg. Resten, holdende 30.75 pct. S og 0.45 pct. Cu, blev påsatt vaskeriet. Der utbragtes 94 800 tonn finkis à 47.51 pct. S og 0.41 pct. Cu.

Der blev påbegynt bygging av vaske- og skiftehus for arbeiderne og fullført et par arbeiderboliger.

Generatorenes samlede ydeevne 2 000 kW.

Produserte kWh. 9 604 576.

Til motordrift medgikk 43 pct.

„ opvarmning	„	53	„
„ belysning	„	4	„

Utskibet blev 113 383 tonn finkis, hvorav til innenlandsk forbruk 27 139 tonn.

5. Sulitelma Gruber, i Fauske herred, eies av Sulitelma Aktiebolag, Stockholm.

Det gjennomsnittlige belegg var 869 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 2 963 100.42.

De forrige år iverksatte moderniseringsarbeider og nyanlegg blev avsluttet, og etterhvert vil der nu, så snart forholdene tillater det, igjen bli lagt større vekt på det forberedende arbeide i grubene, i forbindelse med opfaring av nye malmpartier.

I drift var Ny Sulitelma med Holmsen-Gudrun, Giken, Bursi, Sagmo og Jakobsbakken Gruber.

Under opfaring er opført 99 m. synk og 1 405 m. ort, i alt svarende til 10 632 kubikkmeter.

Under avbygging er opført 1 957 m. ort og synk, svarende til 12 168 kubikkmeter, og som utstrosset 75 598 kubikkmeter.

Tilsammen blev utbrutt 98 398 kubikkmeter og utfordret av grubene 285 831 tonn rågods.

Ny Sulitelma. Ingen avsenkning mot dypet. Opfaring av malmpartiet under Giken-Sulitelmastollen blev satt i gang. Der blev anlagt ny utkjøringsbane for lokomotivdrift ved stoll IV, likesom taubanestasjonen sammesteds blev ombygget.

Giken. Hovedsynken blev neddrevet 15 m. til total lengde 131 m. Feltort mot vest blev forlenget med 105 m. til total lengde 265 m. og feltort mot øst til total lengde 512 m., regnet fra hovedsynken. Opfaring av malmpartiet under grunnstollen blev fortsatt. Nogen drift fant sted på Palmberggangen.

Bursi. Gruben blev satt i drift i august måned.

Sagmo. Hovedsynken blev neddrevet 44 m. til total lengde 574 m. (revidert mål).

Jakobsbakken. Ingen avsenkning mot dypet. Det nye fordringsanlegg (skråbane) blev ferdig ned til 6. tverrbane. Nogen drift fant sted i Lovisa.

Centralopberedningen på Sandnes omfatter skeidning, tørrknusning og flottasjon. Den gamle metode med vaskning er foreløbig forlatt.

Der blev påsatt 285 671 tonn rågods, holdende 1.9 pct. Cu., 0.98 pct. Zn. og 23.53 pct. S, og herav utbragt:

17 898 tonn kobberkoncentrat à 22.14 pct. Cu og 34.90 pct. S.

31 942 „ tørrknust stykkis og grus à 2.48 pct. Cu og 44.71 pct. S.

11 362 „ flottasjonskis à 0.26 pct. Cu og 49.62 pct. S.

2 447 „ sinkkoncentrat à 3.95 pct. Cu, 38.50 pct. Zn og 35.14 pct. S.

Smeltehytten blev påsatt 6 823 tonn kobberkoncentrat à 23.32 pct. Cu, 11 tonn kobbermalm à 9.94 pct. Cu og 98 tonn rågods à 0.91 pct. Cu.

Der blev fremstillet 1 482,899 tonn bessemerkobber.

Generatorenes samlede ydeevne 5 500 kW.

Produserte kWh. 22 968 435.

Til motordrift medgikk	48	pct.
„ opvarming	18.25	„
„ belysning	7.75	„
„ smeltehytten	26	„

Til eksportlagerplassen på Fineidet blev sendt 1 427.81 tonn bessemerkobber og 56 289 tonn kis og koncenterater.

Der blev skibet:

1 215,215	tonn	bessemerkobber.
12 632	„	kobberkoncentrat.
32 838	„	stykkis og grus.
3 462	„	flottasjonskis.
2 230	„	sinkkoncentrat (alt beregnet efter tørr vekt).

Herav til norske fabrikker 8 691 tonn knust kis og grus.

6. Bossmo og Malmaug Gruber, i Nord-Rana herred, eies av Norske Svovlkisgruber A/S i likvidasjon, Bergen.

Grubene var i januar bortforpaktet til interessentskapet Bossmo Kisverk. Derefter blev de håndgitt Northern Mines Ltd., London, til prøvedrift. Kun Bossmo Grube blev bearbejdet.

Drift ved Bossmo Kisverk.

Belegg: 110 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 27 500.33.

Der blev utbrutt 1 580 kubikkmeter og utfordret av gruben 5 200 tonn rågods.

Ved grovskeidning og vaskning utbragtes 2 630 tonn finkis, holdende 49.5 pct. S og antagelig 0.5 pct. Cu.

Der blev skibet 6 064 tonn finkis, alt til utlandet.

Drift ved Northern Mines.

Arbeidet pågikk i tiden februar—september, dog avbrutt av to måneders som følge av lønnskonflikt.

Det gjennomsnittlige belegg var 96 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 109 282.83.

Som undersøkelse er opført 17.1 m. ort, svarende til 53.8 kubikkmeter.

Under avbygging er opført 114.1 m. ort, svarende til 320.7 kubikkmeter, og som utstrosset 6 567 kubikkmeter.

I alt blev utbrutt 6 941.5 kubikkmeter og utfordret av gruben 22 935.2 tonn rågods.

Efter foretatt grovskeidning blev 18 340 tonn, holdende antagelig ca. 25 pct. S, påsatt vaskeriet. Der utbragtes 9 100 tonn finkis à 49 pct. S og antagelig 0.45 pct. Cu.

Der blev utskibet 8 100 tonn finkis, alt til utlandet.

III. Sink- og blymalm.

7. Mofjeldets Gruber, i Nord-Rana herred, eies av Bergverksselskapet Nord-Norge A/S, Oslo.

Det gjennomsnittlige belegg var 112 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 276 065.55.

Under forberedende arbeider er opført 12 m. synk, svarende til 70 kubikkmeter. Det derved frembragte rum blev innredet til fyllkasser mellem Holmsen-etassen og Callonstollen.

Under opfaring er opført 623.7 m. ort, svarende til 2 494.8 kubikkmeter. Feltorten i Holmsen-etasjonen blev forlenget med 300 m. til total lengde 400 m.

Under avbygging er opført 30.75 m. ort og synk, svarende til 123 kubikkmeter, og utstrosset 1 785.89 kubikkmeter. Avbyggingen fant i det vesentlige sted i Holmsen-etasjonen, vestlig for „Nye Øststoll“.

I alt blev utbrutt 4 473.7 kubikkmeter og utfordret av gruben 12 230 tonn, hvorav 3 700 tonn gråberg.

Rågodset, 8 530 tonn, holdende ca. 10 pct. Zn og 1 pct. Pb, blev påsatt flottasjonsverket. Der utbragtes 798.6 tonn sinkmalmkoncentrat à 46.81 pct. Zn og 56.42 tonn blymalmkoncentrat à 58.18 pct. Pb.

Transporten på Holmsen-sålen besørgeres med Diesel- og i Callonstollen med bensinlokomotiv. Det grovere gods underkastes skeidning i dagen. Derefter sendes rågodset med en 3.5 km. lang taubane til Andfiskå, hvor flottasjonsanlegg er montert i den gamle verksbygning. Det gamle vannkraftanlegg er ombygget og modernisert og frembringer nu 320 kW.

Driften, som kom i gang i oktober, har hittil artet sig som forsøksdrift, idet det i første rekke gjaldt å tilpasse flottasjonsprosessen for malmen.

Ingen skibning fant sted.

IV. Kalksten, kvarts, feltspat og flusspat.

8. Cementfabrikken i Tysfjord herred eies av A/S Nordland Portland Cementfabrik, Kjøpsvik.

Normal drift i bruddene gjennom 10 mdr. med 30 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 68 150.

Der blev utbrutt 16 970 kubikkmeter, som gav 40 260 tonn kalksten, 1 350 tonn skifer og 810 tonn kvarts.

9. Drag og Hundholmen Feltspatbrudd, i Tysfjord herred, eies av Harald Stange & Co., Oslo.

Det gjennomsnittlige belegg var 34 mann. I arbeidslønn utbetaltes kr. 62 664.00.

Der blev produsert 2 880 tonn 1.ma feltspat, 800 tonn 2.da feltspat, 8 200 tonn kvarts og 40 tonn flusspat.

Fra lensmennene innkom 348 anmeldelser. Der blev utstedt 156 mutinger og meddelt 3 010 fristbevillinger (ekskl. Statens 241 anvisninger).

Beretning om bergverksdriften i Finnmark bergdistrikt i året 1929.

(Avgitt av kst. bergmester J. C. Torgersen 21 mai 1930.)

Troms fylke.

1. I Moskodalens Kobbergrube i Nordreisa herred blev der påbegynt forberedelse til drift fra mai måned av direktør G. Thesen, Nordreisa, for regning av det nydannede A/S Moskodalens Kobberverk, Nordreisa.

Fra midten av juli måned blev gruben satt i drift, og den utbrutte malm herfra blev foreløbig nedsmeltet i den gamle i 1918 drevne smelteovn i verkets smeltehytte.

Antallet av arbeidere ved verket var i mai måned 10 mann og i juni måned 23 mann; fra midten av juli til utgangen av november måned var

det gjennomsnittlige arbeiderbelegg 63 mann, hvorav 27 mann ved gruben, 17 mann ved hytten og resten ved andre arbeider.

I desember måned var der stans ved verket, idet forberedelser blev gjort til opsetning av ny smelteovn. Den nye smelteovn, som smelter inntil 45 tonn malm pr. døgn, blev satt i gang i begynnelsen av 1930.

Ved gruben har forarbeider pågått til nærmere undersøkelser av malmforholdene vestenfor forkastningen; men disse arbeider var ennå ikke avsluttet ved årets utgang.

Der blev utbrutt 1 426 m.³ fast berg og utfordret av gruben ca. 3 600 tonn råmalm, hvorav blev fremstillet 2 413 tonn skeidet kobbermalm à ca. 3.5 pct. kobber.

I hytten, hvor halvpyritisk smeltning fant sted, nedsmeltedes inntil 23 tonn malm pr. døgn. I alt blev der smeltet 2 413 tonn skeidet malm à ca. 3.5 pct. kobber, som gav 300.2 tonn skjærsten à ca. 24.5 pct. kobber. Til smeltningen medgikk 122 tonn koks. Skjærstenen blev nedkjørt til Sørkjos og skibedes til England over Nidaros.

Til arbeidslønnninger er i alt utbetalt kr. 51 333.88.

2. Vaddasgaisa Gruber, i Oksfjorddal, Skjervøy prestegjeld, tilhørende A/S Vaddas Gruber, Sulitjelma, har ligget under frist.

3. Øvre Mittavarres Kobbergruber, Burfjord, Kvenangen herred. Ingen drift. Grubene innehas for tiden av skibsreder Johan Henriksson, Haugesund.

4. Tromsøysundets Jernfelter, i Tromsøysund herred, tilhørende A/S Tromsøysundets Jernfelter, Fjøsanger pr. Bergen, har ligget under frist.

Finnmark fylke.

1. Porsa Kobbergruber. Ved Porsa Kobbergruber i Kvalsund herred, som eies av A/S Porsa, Fjøsanger pr. Bergen, blev anleggsarbeidene ferdig i høstens løp og produksjonsdrift igangsatt fra oktober måned.

Flottasjonsanlegget i Nedre Porsa og endestasjonen for taubanen fra Øvre Porsa til Nedre Porsa, som nedbrente i midten av februar 1926, er gjenopbygget og taubanen reparert; likeledes er der bygget en ca. 3 km. lang taubane mellom Bachkes Grube og Øvre Porsa.

Der blev utbrutt av grubene ved opfaring og strossing ca. 2 600 m.³ og av grubene utfordret 5 810 tonn råmalm, hvorav ca. 1 700 tonn var eldre beholdninger.

Ved flottasjonsanlegget blev behandlet efter Callowprosessen 5 810 råmalm, hvorav 1 523 tonn skrev sig fra Bachkes Grube og resten fra Øvre Porsa. Der blev produsert 235 tonn kobberkoncentrat à ca. 23 pct. kobber.

I arbeidslønnninger blev der i alt utbetalt kr. 120 986.00, svarende til 104 256 arbeidstimer. Det samlede antall arbeidere ved verket var ved begynnelsen av året 22 mann, som økedes i april måned til ca. 50 mann og holdt sig senere mellom 50 og 60 mann.

Bachkes Grubes sjakt, hvis bunn pr. 31 desember 1928 var 56.5 m. nede, blev avsenket 28 m. til et dyp av 84.5 m. under dagen. Av ordinære opfarings- og åpningsarbeider blev der drevet 45 m. synker og 147 m. orter og tversslag. Ved strossing blev uttatt 481 m.³. Ved brytning blev i alt utvunnet ca. 1 300 m.

I Grevilles Grube blev der kun drevet vannlensnings- og vedlikeholdsarbeider.

I Parallellen (Michelsens Grube) blev der i årets 3 siste måneder uttatt ca. 1 300 m.³ ved strossing.

Ved Porsa Gruber er der planlagt en drift hvorved man i 1930 antar å kunne komme op i en brytning av ca. 12 000 m.³, som fordeler sig således:

Bachkes Grube.	ca. 2 000 m. ³
Parallellen (Michelsens Grube).	” 7 000 ”
Grevilles Grube	” 3 000 ”

2. Repperfjords Kobbergruber, Kvalsund herred, tilhørende Nordiska Gruvaktiebolaget, Østersund. Ingen drift.

3. Porsangers Kobberforekomster, Porsanger i Kistrand herred. Arbeidet med å få nærmere kjennskap til disse utstrakte forekomster er optatt. Til sommeren 1930 forberedes en malmgeologisk ekspedisjon som skal undersøke traktene mellom Porsangerfjordens bunn og Skoganvarres fjellstue. Ekspedisjonen skal medbringe flere elektriske malmletningsapparater.

4. Sørvarangers Gruber. Året 1929 er det annet fulle driftsår for A/S Sydvaranger etter nyfinansieringen i 1927. Selskapet, som har utviklet driften programmessig, har øket sin produksjon betydelig siden siste beretningsår.

Der blev behandlet 1 148 796 tonn råmalm, hvorav blev fremstillet: 507 400 tonn slig, hvorav igjen 176 950 tonn blev omdannet til briketter.

Sligen har holdt 67.03 pct. jern og brikettene ca. 65 pct. jern.

I alt blev utbrutt 1 397 773 tonn masse, hvorav 210 750 tonn utgjorde gråfjell uttatt under opfaringsarbeidet.

Eksporten utgjorde: 319 200 tonn slig og 188 200 tonn briketter.

Tilsammen 507 400 tonn eksportprodukter (tørr vekt), hvori er inkludert ca. 3 100 tonn levert til norske forbrukere.

Avsetningsforholdene har vært tilfredsstillende, og prisene har vist stigende tendens; derimot har det gjennom hele sommeren vært vanskelig å sikre tilstrekkelig tonnasje til rimelig pris.

Den samlede eksportmengde fordeler sig på 25 forbrukere, og transporten er utført med 108 skibninger.

Inneværende års produksjon, ca. 500 000 tonn, ventes øket til ca. 550 000 tonn i 1930 og til ca. 600 000 tonn i 1931, uten at der til denne produksjonsutvidelse trenges nye anlegg. En vesentlig del av denne produksjon er solgt for en rekke år fremover.

Av nyanlegg er der i briketteringsverket installert 5 av selskapets avdelingsingeniør Gundersen opfunne og patenterte filterapparater, hvorved de tidligere benyttede brikettpresser blev overflødiggjort. Ved de nye apparater spares en hel del manuelt arbeide.

Utbyggingen av Kobholmvasdraget er foregått efter de opgjorte planer. All sprengning, bygging og annet arbeide i marken er praktisk talt avsluttet. Der stod igjen montering av rør og maskiner ved årets utgang, som påbegyntes våren 1930, og anlegget ventes å komme i drift høsten 1930.

Kobholmvasdraget er beregnet til å skulle kunne yde årlig 7 200 000 kilowattimer levert på Kirkenes. Kraften fra det i nærheten av Tårnelven liggende Kobholmvasdrag vil kunne fordeles gjennom Tårnelvanleggets kraftledninger. Med disse 2 kraftanlegg vil selskapet disponere over ca. 2 000 kW.

Verket beskjeftiget i årets begynnelse ca. 735 funksjonærer, betjenter og arbeidere; antallet steg etterhånden til ca. 920 i august måned og har holdt sig siden til utgangen av året i omtrent samme høide. Heri er innbefattet ca. 50 arbeidere ved utbyggingen av Kobholm vannkraftanlegg.

De til arbeiderne utbetalte lønninger har utgjort kr. 2 408 353.00.

Til embedet er fra lensmennene i årets løp innkommet 82 anmeldelser. Der er utstedt 11 mutingsbrev og meddelt 1193 fristbevilinger, hvorav 31 til Staten.

Der er utferdiget 2 bevilinger til opsøking av alluvialt gull og meddelt 7 utmål på alluviale gullforekomster.

I stempelavgift er medgått kr. 17 705.00.

Beretning om bergverksdriften på Svalbard i året 1928.

(Avgitt av bergmester H. Merckoll 9 mai 1930.)

De lave kullpriser på det norske marked fortsatte gjennom hele året 1928; polske kull av utmerket kvalitet undersolgte fremdeles de engelske kull, således at de igangværende kullgruber på Svalbard hadde vanskelig for å holde driften gående.

Kullutvinning blev kun opprettholdt ved 2 norske bedrifter; ved alle de andre kullgruber var der utelukkende vakthold.

Grubedrift på blymalm blev fortsatt i mindre målestokk av et norsk selskap; annen grubedrift fant ikke sted i 1928.

Ved grubene på Svalbard var der beskjeftiget:

I vinterhalvåret 1927/28: 615 personer
Sommeren 1928: 695 "

I alt blev der skibet:

278 849 tonn kull inkl. bunkers.
95.77 tonn blymalm à 70 pct. bly.

I årets løp forefalt følgende bedriftsulykker:

	Antall ulykker:	
	Total.	Døde.
Undergrunn.		
Ekspløsjoner og sprengstoff.		1
Ras og stenfall.	36	
Transport	9	
Grubemaskiner og forskjellig	21	
Sum undergrunn.	66	1
I dagen.	11	
Total	77	1

Følgende kompanier har sin virksomhet på Svalbard:

1. Kings Bay Kull Comp. A/S, Ålesund.

Kings Bay Kull Comp. A/S har i 1928 fortsatt driften av sine kullgruber ved Kongsfjorden. Sofiegruben har vært i drift det hele år; Estergruben, hvor det store uventede vanntilsig inntraff i 1927, er i årets løp lenset og kullutvinningen gjenoptatt. Av den innsendte driftsberetning for året 1928 fremgår:

Ved bedriften var beskjeftiget inntil sommersesongens avslutning i alt gjennomsnittlig 234 personer, vinteren 1928/29 i alt 161 personer.

Av belegget var 18 skeidegutter under 18 år; med undtagelse av en svensk bestod belegget utelukkende av norske statsborgere.

I kontante arbeidslønninger blev i alt utbetalt 951 529.94 kroner.

Den høsten 1927 påbegynte kraftstasjon ved sjøen blev ferdigbygget i årets løp; der er installert en dampturbin med generator på 500 kW., hvorpå man er gått over til elektrisk drevet maskineri over hele bedriften. Streik eller lockout har ikke forekommet i årets løp.

I grubene blev utbrutt 3 357 l/m. ort og synker og avbygget i alt 100 544 m.³ kullareal med et sprengstofforbruk av 24 159 kg. Av grubetømmer medgikk i alt 63 420 l/m.

I årets løp er utskibet 96 943 tonn, inkl. bunkers. Skibningssesongen varte fra 10 juni til 20 oktober.

2. Store Norske Spitsbergen Kullkompani A/S, Oslo.

Store Norske Spitsbergen Kullkompani A/S har fortsatt driften av grube nr. 2. Av den innsendte driftsberetning for året 1928 fremgår:

Ved bedriften var der i årets løp beskjeftiget gjennemsnittlig 444 personer, som alle — med undtagelse av tre svenske — var norske statsborgere. Driftsstans fant sted i 8 døgn, hvorav 1 på grunn av streik.

I kontante arbeidslønninger er der i alt utbetalt kr. 1 800 485.11.

I gruben er hovedstollen fremdrevet 210 meter, og der er i alt avbygget 141 950 m.³ kullareal, hvorved er produsert 187 975 tonn kull; av denne produksjon er ca. 20 300 tonn fra det øvre lag. Sprengstofforbruket utgjør i alt 46 975 kg., hvorav 275 kg. dynamitt; av tømmer og props er forbruket 121 500 l/m. Produksjonen blev hindret endel i sommerens løp på grunn av vanntilsig fra dagen; enn videre blev der i grubens indre del påtruffet en forkastning hvorved såvel stollfremdriften som opfaringsarbeidene blev en del nedsatt.

I årets løp er der skibet 181 906 tonn kull inkl. bunkers; den hele eksport foregikk til Norge. Skibningen påbegyntes 2 juni og avsluttedes 15 oktober.

3. De Norske Kulfelter Spitsbergen A/S, Bergen.

Ved De Norske Kulfelter Spitsbergen A/S konkursbos anlegg ved Hjorthamn har ingen drift og heller ingen skibning av de tidligere utbrutte kull funnet sted i årets løp. Vakt- og vedlikehold har vært besørget av 1 mann.

4. Anglo-Russian Grumant Company Ltd., London.

Ved den Anglo-Russian Grumant Company Ltd. tilhørende kullgrube ved Coles Bay har ingen drift og heller ingen skibning av de tidligere utbrutte kull funnet sted i årets løp. Vakt- og vedlikehold har fra høsten 1927 vært utført av 2 personer.

5. N. V. Nederlandsche Spitsbergen Compagnie, Rotterdam. Ved N. V. Nederlandsche Spitsbergen Compagnie's gruber og anlegg ved Barentsburg, Grønfjorden, har ingen drift funnet sted i årets løp. Vakt- og vedlikehold har vært besørget av to mann.

6. Nya Svenska Stenkolsaktiebolaget Spetsbergen, Stockholm. Svenska Stenkolsaktiebolaget Spetsbergen i likvidasjon overdrog i årets løp sine anlegg og gruberettigheter i Bellsund til et nytt selskap av ovennevnte navn. Vakthold omfattende to personer har vært oprettholdt inntil høsten 1928.

7. Northern Exploration Company, Ltd., London.
Ved Northern Exploration Company's forskjellige anlegg på Spitsbergen er der ikke utført noget arbeide i årets løp.

8. Fra en rekke selskap: The Scottish Spitsbergen Syndicate Ltd., A/S Svalbard Kulgruber, Stavanger Spitsbergen A/S etc., hvor der i år hverken er utført noget arbeide eller etablert vakthold, er ingen innberetninger innløpet.

9. Bjørnøen A/S, Stavanger.

Bjørnøen A/S har foruten vaktholdet ved de nedlagte kullgruber på Tunheim, Bjørnøya, i sommermånedene fortsatt driften av blymalmsforekomstene på øens sydside. Vaktholdet oprettholdes med 3 mann, som samtidig betjener telegraf- og veirvarslingsstasjonen sammesteds. Sommerbelegget utgjorde i alt 9 personer. Der er i 1928 produsert 101.3 tonn blymalm og utskibet 95.77 tonn med et innhold av 70 pct. bly.

I årets løp er innkommet en anmeldelse.

Register til bergmestrenes beretninger.

	Side		Side
Anglo-Russian Grumant Co. Ltd.	39	Nordland Portland Cementfabriks Kalkstensbrudd	35
Bamle Apatitgruber	17	Norsk Magnesitindustri	17
Bergverksaktieselskapet Norge	16	Northern Exploration Company Ltd.	40
Bjølvfossens Brukspanthavere	26	Northern Mines	34
Bjørkåsen Gruber	32	N. V. Nederlandsche Spitsbergen Compagnie	39
Bjørnøen A/S	40	Nye Dalen Gruber	17
Bogen Gruber	32	Ny Sulitelma Grube	33
Bossmo og Malmhaug Gruber	34	Næs Mineralmølle	18
Bursi Gruber	33		
Christian Sextus Grube	28	Porsa Kobbergruber	36
Dale Malmfelter	17	Porsangers Kobberforekomster	37
Dalen Portland Cementfabriks Kalk- stensbrudd	17	Raffineringsverket A/S. Avd. Evje	18
De Norske Kulfelter Spitsbergen A/S	39	Do. Avd. Feøy	24
Det Norske Zinkkompani A/S	26	Do. " Hosanger	26
Drag og Hundholmen Feltspatbrudd	35	Do. " Kristiansand	22
Dunderland Iron Ore Co. Ltd.	32	Repperfjords Kobbergruber	37
A/S Fagervik Kalkbrenneri	18	Ringerikes Nikkelverk	16
Fensgrubene	16	A/S Rjukanfoss	18
Flaten Kalkstensbrudd	17	Rødals Grube	28
Flåt Grube	20	Rødklev Grube	23
Foldal Gruber	27	Rødsand Gruber	31
Fosdalen Gruber	30	Rørørs Kobberverk	28
Gammelsrud Feltspatgrube	17	Sagmo Grube	33
Giken Grube	33	Skaftun Kalkstensbrudd	26
Glomsrudkollen Zinkgruber	16	A/S Skiensfjordens Kalkbrudd	18
Hadelands Bergverk	16	Stavanger Spitsbergen A/S.	40
Hovin Kobberverk	16	A/S Stordø Kisgruber	25
Jakobsbakken Gruber	33	Store Norske Spitsbergen Kul- kompani A/S.	39
A/S Kalksten	18	Storvarts Grube	28
Killingdal Grube	29	Stryker Feltspatgrube	17
Kings Bay Kul Comp. A/S.	38	Sulitelma Gruber	33
Kjøli Grube	29	Svalbard Kulgruber A/S	40
Klodeborg Gruber	18	Svenska Stenkolsaktiebolaget Spets- bergen	39
A/S Knaben Molybdængruber	22	Søftestad Gruber	16
Kongens Grube	28	Sørvarangers Gruber	37
Kongsberg Sølvverk	16	The Scottish Spitsbergen Syndicate Ltd.	40
A/S Kvina Grube	22	A/S Titania	22
Langø Jerngruber	16	A/S Trengereidbergets Kalkstensfelt	27
Lillebø Gruber	25	Tromsøysundets Jernfelter	36
Lindvigkollen Rutilgrube	17	Tveitstå Flusspatgrube	17
Listuli Arsenikkisgrube	17	Ulefoss elektriske Masovn	17
Løkkens Verk	29	Vaddasgaisa Gruber	36
Melø Grube	31	Valdres Skiferbrudd	17
Mofjeldets Gruber	34	A/S Vigsnes Kobberverk	23
Moskodalens Kobbergrube	34	Østlandske Steneksport	17
		Øvre Mittavarres Kobbergruber	36
		Åmdals Kobberverk	17

Rekke VIII.

Trykt 1929:

- Nr. 83. Meieribruket i Norge i 1927. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1927.*)
 — 84. Sinnssykeasylenes virksomhet 1927. (*Hospices d'aliénés.*)
 — 85. Det civile veterinærvesen 1927. (*Service vétérinaire civil.*)
 — 86. Forsikringsselskaper 1927. (*Sociétés d'assurances.*)
 — 87. Lønninger 1928. (*Gages et salaires.*)
 — 88. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1929/30. (*Finances de l'État.*)
 — 89. Norges telegrafvesen 1927—28. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 — 90. Skolevesenets tilstand 1926—27. (*Instruction publique.*)
 — 91. Sjømannsforsikringen 1926. Fiskerforsikringen 1926. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
 — 92. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1928—29. (*Salaires des ouvriers agricoles 1928—29.*)
 — 93. Kommunevalgene 1928. (*Élections en 1928 pour les conseils communaux et municipaux.*)
 — 94. Norges jernbaner 1927—1928. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 — 95. Norges postvesen 1928. (*Statistique postale.*)
 — 96. Fengselsstyrets årbok 1925. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1925.*)
 — 97. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1926. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
 — 98. Husdyrbruket — Produksjon. Representativ undersøkelse for året ²⁰/₁₀₀ 1927—²⁰/₁₀₀ 1928. (*Élevage du bétail; production. Recherche représentative.*)
 — 99. Meglingsinstitusjonens virksomhet 1927 og 1928. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1928. (*Entremise publique 1927 et 1928. Conventions collectives et conflits du travail en 1928.*)
 — 100. Norges kommunale finanser 1926/27. (*Finances des communes.*)
 — 101. Kriminalstatistikk 1925 og 1926. (*Statistique de la criminalité pour les années 1925 et 1926.*)
 — 102. Norges fiskerier 1927. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 103. Husholdningsregnskap 1927—1928. (*Budgets de familles 1927—1928.*)
 — 104. Norges handel 1928. (*Commerce.*)
 — 105. Norges bergverksdrift 1928. (*Mines et usines.*)
 — 106. Private aktiebanker 1928. (*Banques privées par actions.*)
 — 107. Sykeforsikringen 1928. (*Assurance-maladie.*)
 — 108. Norges skibsfart 1928. (*Navigation.*)
 — 109. Norges sparebanker 1928. (*Caisses d'épargne.*)

Trykt 1930:

- Nr. 110. Norges industri 1927. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 — 111. Det civile veterinærvesen 1928. (*Service vétérinaire civil.*)
 — 112. Rekruttering 1922—26. (*Recrutement.*)
 — 113. Fattigvesenet 1926 og 1927. (*Assistance publique.*)
 — 114. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1930/31. (*Finances de l'État.*)
 — 115. Sinnssykeasylenes virksomhet 1928. (*Hospices d'aliénés.*)
 — 116. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1927. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 117. Meieribruket i Norge 1928. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1928.*)
 — 118. Lønninger 1929. (*Gages et salaires.*)
 — 119. Forsikringsselskaper 1928. (*Sociétés d'assurances.*)

Rekke VIII.

Trykt 1930 (forts. suite):

- Nr. 120. Statistikken over betalingsforholdene 1887—1929. Konkurser, nam o. s. v. (*Faillites, saisies-exécutions, etc.*)
- 121. Norges jernbaner 1928—1929. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 122. Sjømannsforsikringen 1927. Fiskeriforsikringen 1927. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 123. Fagskolestatistikk 1926/27—1928/29. (*Écoles professionnelles.*)
- 124. Alkoholstatistikk 1928—1929. (*Statistique de l'alcool.*)
- 125. Norges telegrafvesen 1928—1929. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 126. Norges postvesen 1929. (*Statistique postale.*)
- 127. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1929—1930. (*Salaires des ouvriers agricoles 1929—1930.*)
- 128. Skolevesenets tilstand 1927—1928. (*Instruction publique.*)
- 129. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1927. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 130. Norges kommunale finanser 1927—1928. (*Finances des communes.*)
- 131. Norges Brandkasse 1926—1928. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 132. Private aktiebanker 1929. (*Banques privées par actions.*)
- 133. Kriminalstatistikk 1927 og 1928. (*Statistique de la criminalité pour les années 1927 et 1928.*)
- 134. Jordbrukstillingen 30 juni 1929. Første hefte. Husdyrhold. (*Recensement du 30 juin 1929. Bétail.*)
- 135. Norges fiskerier 1928. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 136. Meglingsinstitusjonens virksomhet. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1929. (*Entremise publique. Conventions collectives et conflits du travail en 1929.*)
- 137. Norges bergverksdrift 1929. (*Mines et usines.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 49de årgang 1930. Oslo 1930. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 47de bind 1929. Oslo 1929. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)

Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1929. Syttende bind. Oslo 1930. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1929. Dix-septième année.*)

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av „Norges handel“, årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

24 oktober 1930.